

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE — SOCIOLOGIE

Director: **DEM. I. DOBRESCU**
Președintele Uniunii Avocaților din România

COMITETUL DE REDACȚIE:

TR. ALEXANDRESCU Avocat, Direct. Contenc. B-uel G-le a Țărei Românești	ALEX. CERBAN Profesor la Facultatea de Drept, București	IOSEF G. COHEN Avocat membru Cons. legislativ	GR. CONDURATU Fost Consilier la C. de Apel București, Avocat	RÉNÉ DEMOGUE Profesor la Facultatea de Drept din Paris
V. DONGOROZ Dr. în Drept din Buc. Avocat	ALFRED JUVARA Dr. în Drept din Paris Avocat	D. NEGULESCU Profesor la Facultatea de Drept, București	I. GR. PERIEȚEANU Avocat	C. SIPSOM Profesor la Facultatea de Drept, București
GR. TRANCU-IAȘI Fost Ministru al Muncel Avocat	Dr. ȘTEFAN LADAY fost magistrat, jurisconsult în Cluj	P. VASILESCU Dr. în Drept din Paris Avocat	AL. VELESCU Dr. în Drept din Buc. Avocat	ALBERT WAHL Profesor la Facultatea de Drept din Paris

Secretar de Redacție: **E. C. DECUSARA**, Dr. în Drept din Paris, Directorul Statisticii Judiciare

Membrii corespondenței pentru Paris: **EDOUARD LÉVY** și **SILVIU KRAINIC**, D-ri în Drept, Avocați, Paris

ABONAMENTUL

Un an p.B-ci, Case Com. și Autorit. 1000 lei
" Avocați . . . . . 600 "
" Magistrați . . . . . 500 "
6 luni prețul de sus pe jumătate

APARE ODATĂ PE SĂPTAMANĂ

In lunile Iulie și August
apare odată la 2 săptămâni
Abonamentele se plătesc totdeauna înainte

Redacția și Administrația

București Strada Artel No. 5
Lângă Palatul Justiției
TELEFON 13/29

A apărut: **DESPRE NAȚIONALITATEA SOCIETĂȚILOR COMERCIALE ÎN ROMANIA ȘI DESPRE COEXISTENȚA GRUPURILOR DE ACȚIONARI ȘI A VOTULUI PLURAL ÎN SOCIETĂȚILE ANONIME**, de d-l avocat *Iosif G. Cohen*, membru în Comitetul de redacție la „Curierul Judiciar“, membru în Comisia p. unificarea legislativă a României, membru al Soc. de studii legislative din Paris.

Broșura cuprinde 160 pag. și tratează cu multă competență întreaga materie a Societăților.

Prețul 60 lei. Depozit la „Curierul Judiciar“.

S U M A R

— In jurul articolului „Agenții de legătură și avantgardele corupțiunii“ de d. avocat *G. Petrovici*.

— Observațiuni privitoare la aplicarea art. 16, 52 și 53 din legea accelerării judecăților din 19 Mai 1925, de d. avocat *M. Vitzu*.

— Schimbarea formei societăților, de d. avocat *Al. Alexandrini*.

JURISPRUDENȚA :

— Curtea de Casație s. Unite : *Ministerul de finanțe cu Camille Castiglione și alții*. (Despre neretroactivitatea legilor. Principiul care nu este de ordin constituțional, poate fi ridicat de legiuitorul ordinar ? Dreptul de recurs în materie de lichidarea bunurilor supuși inamici).

— Idem : *Alex. Ananiescu cu Asparia Căpitan Dimitriu*. (Dacă pe calea art. 66 bis Pr. civ. se poate statua contra măsurilor luate de consilierul agricol în executarea unei deciziuni a Comitetului agrar).

— Curtea de apel Galați, secția I : *Vasile Timoianu cu Voica Timoianu*. (Cerere de pensiune alimentară făcută de soție după 5 ani dela intentarea acțiunii de divorț. De când curge dreptul la pensiunea alimentară ? Art. 196 și 250 Cod. civil), cu o *Notă* de d. Prof. *Alex. Cerban*.

— Trib. Botoșani : *Ana Calman cu Aizic sin Iancu Butnariu*. (Evacuare pentru extindere de locuință. Care ese limita aprecierii instanței de fond cu privire la interpretarea art. 23 legea chiriilor din 1924 ?).

— Judecătoria ocol. Cernă-Tulcea : *George Velicu cu Done Andrei Zlate*. (Contestație penală. Respingere de prima instanță. Apel. Admitere. Evocarea fondului), cu o *Notă* de d. avocat *Vintilă Dongoroz*.

IN JURUL ARTICOLULUI

„Agenții de legătură și avant-gardele corupțiunii“

„Exemplo quodcumque malo committitur, ipsi Displacet auctori“.

(Juvenal S. XIII 1-2).

Cu stilul său sublim, colegul și amicul meu *I. Gr. Periețeanu*, a semnalat în „Curierul Judiciar“ din 20 Septembrie a. e., o stare de lucruri dăunătoare bunului renume al Baroului nostru.

Sub titlul „*Morala Baroului*“, i-a răspuns, mai întâi prin presă și în urmă prin „Curierul Judiciar“ din 27 Septembrie a. e., d. *Dem. I. Dobrescu*, președintele Uniunii avocaților din România.

Trebue să constatăm dela început, că d. *Dobrescu* se înșală, atunci când consideră relatările d-lui *Periețeanu*, ca o ofensivă în contra juriștilor și ca o ostilitate arătată Baroului.

Toți acei ce ne-am închinat viața Baroului și numai Baroului, fără de nici un fel de preocupare de alt ordin, am salutat, mândri, avertismentul dat aceluia ce cred că pot trăi în mijlocul nostru, călcând în picioare tradițiile marii noastre familii.

Și nu-mi explic cum s'a putut crede, un singur moment, că colegul *Periețeanu* a luat ofensiva în contra juriștilor, atunci când e notoriu că el e dintre acei juriști cari își iubesc profesiunea cu pasiune și-o onorează la bară, zi cu zi, prin elocința-i remarcabilă, pe care i-o sporește farmecul graiului, prin vasta-i cultură, prin probitatea lui profesională, ca și prin spiritul-i juridic și dragostea lui de adevăr și de justiție.

Cum am putea bănuși, măcar o clipă, că un astfel de avocat, demn urmaș al celor ce au ilustrat acest Barou, ar putea ponegri profesiunea și ordi-

nul cărora le-a consacrat toate marile lui însușiri!

Desigur, nici un jurist nu i-ar putea aduce o atare imputare. Viața lui profesională este cea mai puternică cheazășie a intențiunii lui.

Mi-am permis aceste reflexiuni, nu cu scopul de a mă ridica în apărător, pentru că un astfel de profesionist, n'are nevoie de apărători, — dar cu intențiunea de a profita, de polemica la care a dat naștere filipica colegului Periețeanu, pentru a-i exprima admirațiunea tuturor colegilor săi.

Chestiunea ridicată de colegul Periețeanu este de o mare importanță, pentru Baroul nostru, care s'a resimțit de criza morală de după războiu.

Toți acei cari am avut prilejul să cunoaștem în deaproape viața Baroului, în toate manifestările ei și în intimitatea ei, am putut constata, — după marele războiu, — o serie nenumărată de abateri profesionale.

Din primul moment conducătorii Baroului și-au făcut datoria.

Criza morală, am încercat să o combatem prin conferințe, prin discuțiuni publice cu privire la îndatoririle profesionale, prin reînprospătarea memoriei marilor noștri dispăruți și a activității lor profesionale, prin avertismente, în fine, prin toate mijloacele ce experiența din trecut ne puneă la îndemână.

Scopul urmărit a fost să înarmăm pe cei tineri cu normele profesionale ce le-am moștenit de la înaintașii noștri, și, prin activitatea noastră profesională să le fim exemplu și călăuză, în fiecare zi.

Indeplinindu-ne o datorie sfântă, în consfătuirile ce am avut cu tinerii noștri colegi, le-am repetat cuvintele marelui profesor *Bellot*, care ocupându-se de profesiunea de avocat scria:

„Cette tâche exige de celui qui l'entreprind une connaissance approfondie des lois, celle des formes, l'art d'écrire avec précision et clarté, le talent de la parole, l'indépendance de caractère, un zèle consciencieux et une droiture de coeur, qui lui fait repousser la mauvaise foi et dédaigner tous ces artifices destinés à surprendre les juges et à obscurcir la vérité.

„Telles sont les qualités requises de celui qui embrasse la carrière du barreau, s'il veut la parcourir avec honneur“.

Încă din 1871, *Boerescu, Costaforu, Vernescu, Păucescu*, etc. proclamau aceste norme ca reguli fundamentale pentru acei ce îmbrățișau cariera de avocat, iar ilustrul *Păucescu*, cu 6 decenii înaintea decanului și academicianului *Henri Robert*, scria despre avocat:

„Adevărul e că nici o profesie — afară de aceea de medic — nu este așa de proprie pentru a întări caracterul, pentru a înălța demnitatea unei persoane, și dacă sunt care să vadă altfel, cauza este că vederile lor slabe se opresc la suprafața lucrurilor și nu pătrund mai departe“.

Tot în scopul de mai sus, am organizat *conferințele antologice*, căutând pe deoparte să ne îndeplinim o datorie pioasă către cei ce au ilustrat Baroul; iar pe de altă parte, să învederăm celor tineri că, numai prin muncă și cultură, unită cu probitate și o mare putere de meditațiune, cineva poate să-și asume sarcina grea de a apăra, la bară, demnitatea și avutul semenilor săi.

La un moment dat, am constatat cu o mare mulțumire că munca noastră dădea roade.

Tinerii noștri colegi ne urmăreau cu atențiune. Mai ales conferințele antologice creiau acel suflu, ce trebuia să unească trecutul strălucit al Baroului, cu viitorul și mai strălucit pe care îl dorim.

Dar, iată-ne împiedicați în această operă, din două cauze:

1) Un număr neobișnuit de mare de înscrieri în Barou. Arătam în darea de seamă a conferințelor de stagiou din anul trecut, că numărul avocaților stagiați, înscriși astăzi este de peste 1.500, pe când înainte de războiu el era de 286.

Mulți din cei noi înscriși, nu mai pot fi urmăriți în activitatea lor, de actuala organizare a Baroului.

2) Dezinteresarea față de opera noastră de pregătire morală, povocată în parte și de împrejurările relatate de colegul *I. Gr. Periețeanu*. Imi reamintesc cuvintele unui tânăr coleg, care, în discuțiunile preliminare deschiderei conferințelor de stagiou, la observațiunile mele, că profesiunea de avocat impune aceluia ce o îmbrățișează o sumă de îndatoriri și mai ales o mare putere de sacrificiu, până în clipa consacrării, — mi-a obiectat că lucrul n'ar fi tocmai exact, căci ar fi și colegi cari s'au ridicat fără ca să întrunească toate aceste calități și să facă sacrificiile de care vorbeam eu. Alți colegi, cu un trecut frumos în Barou, vorbeau de anumite quasi-monopolizări de pricini, de succese ușoare, și semnalau că o atmosferă de deprăsire s'a răspândit asupra profesiunii noastre. Anumite anchete judiciare au îmbâcsit și mai mult atmosfera din forul justiției și am constatat, mai ales în urma unor lupte profesionale, la cari a participat și tinerețea, speranțele noastre, ale celor ce ne-am făcut un ideal din puritatea îndeletnicirilor noastre, sunt pe cale să se piarză. Un exemplu ne va edifica: La convocarea mea pentru discuțiunile preliminare conferințelor de stagiou din anul acesta, au răspuns numai doi colegi!

Avem fericirea să aparținem unui Barou, ale cărui începuturi se confundă cu renașterea noastră națională și din care au făcut parte mai toate gloările țării noastre.

Intemeietorii Baroului nostru, au fost nu numai avocați eminenți dar și cei dintâi dascăli de drept, cari au întemeiat și organizat știința dreptului în țara noastră. Tot ei au fost autorii primelor noastre legi și întemeietorii așezămintelor fundamentale.

Baroul nostru are un trecut unic în Istoria barourilor. Până la războiu, timp de aproape șase decenii, el a fost singura instituțiune care a dat țării conducători destoinici, științei apostoli luminați, justițiabililor călăuzitori probi și justiției magistrați iluștri, iar nouă, un patrimoniu moral cu care ne putem mândri.

Cum am putea dar îngădui să ne fie amenințat cu întinarea acest patrimoniu?

Iată de ce, la strigătul de alarmă al colegului Periețeanu, ne-am grupat cu toții în jurul lui, pentru ca să înlăturăm răul de care suntem amenințați.

În lupta de purificare, ne mărginim pentru un moment la avertismente.

Și credem că va fi de ajuns. Criza morală ce bântuie societatea, nu va învinge puterea noastră morală, căci ea constituie aceea ce sociologii numesc ideia-forță. În Baroul nostru, avocații prin vocațiune sunt încă în număr destul de mare, pentru ca să apere prestigiul și demnitatea corpului, ne atinse.

Glasul autorizat al colegului Periețeanu a fost auzit: Făptașii și-au acoperit fețele. Prestigiul Baroului n'a suferit, și nu va putea suferi, căci cei buni, asemeni albinelor, vor elimina fără șgomot, fără intervențiuni străine, fără reclame electorale și fără cuget de răzbunare, pe acei ce și-au închipuit că pot să-și adapostească, neșupărați, în curăția adevăratei avocaturii, sufletele lor mici și întinate. Prin această operă de intimidare și înceată izgonire, aureola de glorie a profesiei noastre va străluci mai puternică, morala Baroului nu va avea decât să câștige, ca și prestigiul corpului, — contrariu de ceea ce s'a afirmat.

Iar noi cultivând mai departe sufletele tinerilor confrăți, cari avem credința că ne vor urma, le vom putea spune în curând:

E rândul vostru să vegheați la paza patrimoniului sacru pe care vi l'am transmis.

G. PETROVICI

Membru în consiliul de disciplină al
Baroului de Ilfov

OBSERVAȚIUNI

privitoare la aplicarea art. 16, 52 și 53 din legea
accelerării judecăților din 19 Mai 1925

Deși legea din 19 Mai 1925 pretinde că formează în materie civilă și comercială, de natură contencioasă, numai înaintea tribunalelor ca primă instanță și ca instanță de apel și de recurs, precum și înaintea Curților de apel, procedura unificată de drept comun, — totuși sunt texte în cuprinsul ei, cari se ocupă și de judecata înaintea Curții de casăție.

Astfel art. 52 prevede că termenul de recurs la Înalta curte în materie civilă și comercială este de 30 zile dela comunicarea hotărârii sau deciziunii ce se atacă.

Acest termen curge dela comunicarea hotărârii sau deciziunii. Odată cu cererea în casăție se vor depune și motivele de casare, lămurit desvoltate.

Deasemeni:deciziunile Înaltei Curți se dau fără opoziție.

Legiuitorul nu a avut în vedere situațiuni cari survin în mod frecuent în practica de toate zilele. Foarte bine, s'a scurtat termenul de recurs, și s'a obligat recurentul să depună odată cu petițiunea de recurs și mijloacele de casare, dar s'a uitat un fapt, că motivele de casare nu se pot formula decât după ce deciziunea Curții a fost redactată. Și această redacțiune, având în vedere numeroasele procese ce sunt a fi rezolvate, va dura mult mai mult, va face mai lung termenul de recurs decât a fost înainte de această lege.

Să nu mai uităm un lucru, că spre deosebire de ce se întâmplă cu formularea motivelor de apel — apelul fiind devolutiv — procesul se pledează din nou, și pe elemente deja stabilite și rămase astfel înaintea primei instanțe, — nu se poate formula un mijloc de casare decât examinând deciziunea Curții de fond, adică verificând și urmărind pas cu pas pe judecător dacă a făcut o bună aplicare a legii. La Curtea de casăție nu se judecă dreptatea pricinii, ci dacă deciziunea judecătorului este legală.

Or, această cercetare nu se poate face decât având în față deciziunea atacată cu recurs.

Acum, Curtea pronunță o deciziune prin care o parte este condamnată la evacuare de îndată, sau la plata unei sume de bani. Este știut că deciziunile Curții sunt executorii. Dacă mai ales, executarea fusese începută după ce prima instanță s'a pronunțat (cu execuție provizorie), ușor va fi părții câștigătoare, să continue executarea expropriind pe debitor.

Partea care a pierdut va voi să meargă mai departe, crezând că în cele din urmă suprema Instanță îi va da dreptate. După art. 52, va trebui ca odată cu petițiunea de recurs, să formuleze și mijloacele de casare.

Dar până atunci, executarea se termină și recursul devine fără interes practic.

Pe de altă parte după art. 68 din legea organică a Înaltei Curți ca cineva să poată cere suspendarea executărei, va trebui pe lângă alte condițiuni să dovedească înaintea Curții de apel că a făcut recurs.

Cum conciliem art. 68 vorbit, cu art. 52 din legea din 19 Mai 1925, și cum salvăm partea care a pierdut, de pericolul de a nu fi executat de îndată?

Soluțiuni vom găsi, sunt arătate și de d. Em. Dan raportorul legii în Adunarea deputaților (Em. Dan, „Procedura accelerată din 19 Mai 1925“ pag. 93 col. I-a asemănând cazul cu cel prevăzut de art. 35 al. c). Dar vorbirea este că era mai bine ca observațiunile și indicațiunile date de d. raportor să le fi transformat în propuneri scrise, cari se inserau în textul legii, ușurând aplicarea ei, și dispensându-ne de discuțiunile și pierderile de vreme, pentru lămurirea art. 52. Aceasta fiindcă legea nu decide că un recurs nemotivat este nul, nici că motivele de casare se pot depune și ulterior într'un anumit termen ce urma să fie fixat de legiuitor.

Vom avea deci să facem mereu dovezi cu certificate, că deciziunea Curții nu s'a redactat, sau nu s'a comunicat etc., la fiecare dată când se va pune în discuțiune regularitatea recursului.

Iată cum se îngreunează judecățile.

Ce a voit legiuitorul să înțeleagă decretând că deciziunile Înaltei Curți de casăție se dau fără

drept de opoziție? A crezut că a desființat definitiv opoziția împotriva deciziunilor Inaltei Curți? Dacă a rămas cu această convingere, vom dovedi că nu a realizat-o în fapt pe deplin. Într'adevăr, în articolul imediat următor (53) zice: Legea de față nu se aplică:

- a) . . . . .
b) . . . . .

c) In materie de execuțiune silită.

In procedura civilă din 1900: (Contestațiuni asupra execuției silite) art. 400 hotărăște:

„Părțile se vor chema în termen scurt și judecata asupra contestațiunii sau incidentelor se va urma de urgență, cu precădere asupra tuturor celorlalte pirișuri, fără drept de opoziție pentru cei judecați în lipsă, la orice instanță“.

Prin urmare și înainte de legea din 19 Mai 1925, nu exista opoziție împotriva deciziunilor Inaltei Curți date în materia contestațiunilor asupra executărei silite.

Însă în art. 559 din proc. civilă din 1900 găsim că:

„In termen de patruzeci de zile dela data transcrierii ordonanței de adjudecare în registrele tribunalului de urmărire, datornicul urmărit, creditorii sau orice altă persoană interesată, vor avea dreptul să facă recurs în casație în contra ordonanței de adjudecare“.

Iar art. 560, decide că acest recurs se va judeca de urgență; el va fi suspensiv de executare.

Acți nu se vorbește nimic de opozițiune.

La prima vedere s'ar părea că se aplică regula din art. 400, fiindcă textul în chestiune, vizează întreaga fază a executărei silite. Și art. 559 și 560 sunt cuprinse în secțiunea IX din capitolul IV: Executarea silită a bunurilor nemiscătoare care face parte din Cartea V care se ocupă despre executarea silită în general.

Pe de altă parte dreptul de opoziție nu se poate ridica decât printr'un text de lege (v. ultima decizie a Inaltei Curți cu Nr. 666 din 924 Cas. I publicată în Curierul Judiciar Nr. 38 din 924 pag. 559);— și art. 560 hotărăște numai că recursul se va judeca de urgență.

Astfel stând lucrurile, urmează să ne adresăm art. 64 din legea pentru Curtea de casație și de justiție care dă dreptul părții prigonitoare să atace cu opozițiune deciziunea pronunțată în lipsa sa, în termen de opt zile libere, socotite dela primirea copieii.

Față de această contrarietate de texte și legi ce decidem, sub legea din 1925: Deciziunile Curții de Casație privitoare la recursurile introduse împotriva unei ordonanțe de adjudecare, se mai dau cu drept de opoziție?

Răspunsul este: dacă înainte de legea din 1925 asemenea deciziuni se pronunțau cu drept de opozițiune, el se menține și azi fiindcă art. 53 (legea din 19 Mai 1925) este formal, legea nu se aplică în materie de execuțiune silită.

Dacă vom putea stabili că asemenea recursuri se judecă fără drept de opozițiune, art. 52 din lege își va avea aplicațiunea și în această materie.

Iar dacă legiuitorul voeste să abolească definitiv dreptul de opoziție împotriva deciziunilor Curții Supreme va trebui să complecteze art. 52 astfel:

„Art. 64 din legea pentru Curtea de casație și de justiție se abrogă; deciziunile Inaltei Curți de casație se dau fără opoziție în orice materie“.

Art. 16 se ocupă de suspendarea judecării. Acest text se aplică la Tribunalele și la Curți (art. 43).

Prin urmare un proces suspendat la Inalta Curte îl vom redeschide potrivit dispozițiunilor art. 256 pr. civilă din 1900.

M. VITZU
Avocat

SCHIMBAREA FORMEI SOCIETĂȚILOR

1. Transformările unei Societăți sunt diferite. 2. Necesitatea schimbării tipului social. 3. Teoria franceză. Transformarea implică schimbare de personalitate. 4. Transformarea nu presupune disoluție. 5. Deosebire între dizolvare și fuziune.

Procedura transformării

6. Schimbarea de tip e o schimbare de statut. 7. Două reguli de urmat. 8. Societățile de interes. 9. Soc pe acțiuni. 10. Transformarea soc. pe acțiuni în soc de interes. 11. Publicitate. 12. Condițiile pentru a forma o soc. anonimă. 13. Vărsarea celor $\frac{3}{10}$ ale art. 131 c. com. 14. Momentul transformării. 15. Transformarea societăților nule. 16. Transformarea în dreptul German.

Asociații și creditorii

17. Voturile cerute. 18. Dreptul de retragere. 19. Transformarea nu are efect retroactiv. 20. Creditorii nu se pot opune transformării. 21. Creditorii nu pot cere lichidarea. 22. Sarcinile is cale.

Societățile civile

23. Transformarea lor în soc. comerciale e posibilă. Schimbare de scop și de tip. 24. Asociații se supun codului comercial, chiar falimentului dar numai pentru viitor.

1. O societate se poate transforma. Asociații pot modifica actul constitutiv. Ei pot primi printre ei noi asociați, sau se întâmplă ca unii din cei vechi să fie excluși. Capitalul societății poate fi mărit, sau uneori afaceri nenorocite silesc micșorarea lui. Durata pentru care societatea a fost înființată poate fi lungită sau scurtată după cum se poate modifica negociabilitatea titlurilor ce reprezintă părți de asociat.

Schimbările ce se pot astfel produce în actul constitutiv sunt nesfârșite. Singura lor lege este voința asociaților, iar piedică e numai ordinea publică.

Legea le permite cerând pentru societățile anonime un quorum de voturi anumit.

Nici una din aceste schimbări nu modifică însă personalitatea societății. Persoana morală rămâne aceiași așa cum a creat-o voința asociaților și cum a fost împuternicită de lege.

2. În cursul existenței societății, nevoia de a schimba tipul social poate fi simțită. Atunci când o societate se alcătuiește, ea e turnată în una din formele ce legea oferă. Alegerea acesteia e dictată de nevoile aceluși moment. De câte ori asociații nu dispun de un capital însemnat pentru acea afacere ei vor alege societatea în nume colectiv. Răspunderea fără margină la care se supun, va da creditorilor gajul necesar care înlocuiește garanția insuficientă a averii sociale. Atunci când însă, scopul ce fondatorii își propun nu poate fi atins decât

prin ajutorul unui capital mare, se va alcătui o societate anonimă, care lasă puțină culegerei micilor economii. Asociații nu răspund decât în măsura mizei lor, sau mărimea capitalului asigură pe creditorii. Tipurile sociale nu sunt oferite de legiuitor pentru a fi conforme unei personalități juridice anumite ci pentru a pune la îndemâna fondatorilor posibilități de credit variate, după garanțiile ce fiecare din tipuri acordă celor ce împrumută societatea.

Tipul ales poate să nu mai corespundă nevoilor actuale ale societății, dezvoltarea întreprinderii sau pierderile încercate necesită adoptarea unei forme care, după nevoie, să înlesnească adunarea de noi capitaluri, sau să mărească creditul societății existente.

Trecerea dela o formă la alta va fi dar necesară. Societatea colectivă va voi să devină anonimă sau aceasta să se transforme într-o societate în comandită.

Se naște atunci întrebarea dacă transformarea e cu puțință, dacă personalitatea juridică a Societății se menține în noua formă, sau dacă societatea inițială dispăre și una nouă îi ia locul.

3. Doctrina franceză, în lipsă de text de lege susține că o societate nu poate schimba tipul în care funcționează, fiindcă transformarea atinge înseși bazele pactului social. Schimbându-se tipul social se desființează vechea societate și una nouă îi ia locul. Transformarea ca și fuziunea presupune dizoluția societății inițiale¹⁾.

Personalitatea ar depinde de tipul ales. Disparând forma societății, neapărat personalitatea ei nu mai poate ființa.

Consecințele acestui fel de a vedea sunt însemnate, atât cât privește drepturile creditorilor cât și în privința obligațiilor fiscale. Le vom studia la locul lor.

Totuși, atunci când transformarea a fost prevăzută și permisă de statute, când părțile a căror voință e suverană au prevăzut dela început posibilitatea schimbării formei societăților, Curtea de Casație franceză a fost nevoită să hotărască că această modificare nu alterează personalitatea societății.²⁾

Acesta a fost primul pas către acordarea unei

cât mai mari libertăți. Jurisprudența Casației înclină să admită păstrarea personalității inițiale în cât mai multe cazuri, cu toată îndârjita opunere a unora dintre autori, mai cu seamă a d-lui A. Wahl.

În primele timpuri statutele trebuiau să prevadă precis ce anume tip se poate adopta în momentul transformării pentru ca modificarea să nu implice și schimbarea persoanei morale, iar tipul prevăzut excludea pe toate celelalte³⁾. Ori de câteori indicațiile erau formulate în termeni generali, transformarea nu era cu puțință fără dizoluție.

Acum instanțele admit că acordarea dreptului pentru adunarea generală sau pentru asociații de a modifica statutele cu o majoritate oarecare, drept dat chiar în termenii cei mai generali, implică pe acel de a proceda la transformarea ei fără ca personalitatea juridică a societății să fie atinsă.⁴⁾

Când statutele nu prevăd însă nimic, transformarea nu este admisă în Franța, fără dizolvarea societății vechi, cel puțin în cele mai dese cazuri.

De altfel toate hotărârile jurisprudenței sunt motivate în fapt. Ori de câte ori modificările aduse pactului social sunt profunde astfel ca pactul social inițial să pară a fi înlocuit, societatea ce se formează e privită ca o nouă persoană morală.

Chiar mărirea de capital într-o proporție prea mare față cu cel inițial, schimbarea direcției sau a personalului, creiază o nouă societate după părerea jurisprudenței și a doctrinei din Franța.⁵⁾

Pentru unele transformări, legea din 1867 a prevăzut formal posibilitatea de a păstra vechea personalitate sub noul tip.

4. Mărturisim că nu vedem cum se poate motiva în drept deosebirea de tratamentul aplicat societăților a căror transformare a fost prevăzută de statute de acel căruia îi sunt supuse societățile ce schimbă tipul social în timpul când întreprinderea e în curs.

Voința asociaților care a creat societatea, e

1) *Albert Wahl*, (Nota sub S. 1903. 1. 361; S. 1903 1. 24) Journ. Soc. 1910, 97;

Taller, Nota sub D. P. 1893 1. 105; 1895. 1. 57; *Lyon Caen et Renaut*, t. II, No. 866.

C. Houpin ed 1912 t. I. no. 624 și urm. Cas. 14 Iulie 1888 D. P. 1889 1. 345 Cas. 24 Ianuarie 1893, S. 1893. S. 1803. 1. 266; Cas. 21 Aprilie 1895, S. 1896 11. 149 Trib. Seine 21 Mai 1898 Revue des sociétés 1899, p. 83; Cas. 11 Aprilie 1905 Rev. des Soc. 1906 p. 67; Cas. 24 Martie 1909 S. 1910, 1. 2. 241.

Italia. Cas. Roma 14 Septembrie 1914. Rev. Soc. Com. 1914 217; Cas. Roma 2 Martie 1911 și 5 Febr. 1912 Rev. Soc. Com. 1912 p. 120; C. Ap. Casale 5. și 18 Iunie 1913, Rev. Soc. com. 1914, 213; C. Ap. Geneva 17 Martie 1912, Rev. Soc. com. 1916 p. 502.

2) Autorii asupra cit. și *Vavasour* ed. 1910, T. I. No. 375, p. 299. C. Ap. Lyon 6 Februarie 1868, D. P. 1868. 2. 63; Cas. 25 Februarie 1885, D. P. 1888. 1. 427; Cas. 29 Iulie 1890, D. P. 1891. 1. 1541; Cas. 11 Aprilie, S. 1906. 1. 361.

3) *Vavasour* loc. cit.

4) Cas. 29 Octombrie 1902, S. 1905. 1. 89, criticat de nota lui Wahl. Trib. Lyon 1 Aprilie 1912, S. 1912, 2. 191.

5) A se vedea jurisprudențele indicate de A. Wahl în notele citate. Unele decizii socotesc că transformarea în lăuntru celor 2 mari clase de societăți stabile—societăți de interes și societăți pe acțiuni—ar fi posibilă fără schimbare de personalitate. Astfel societatea colectivă ar putea deveni în comandită simplă, fără ca cea veche să dispară. Ea nu ar putea totuși deveni anonimă sau în comandită pe acțiuni. Trib. Reims 14 Martie 1905. Rep. Gen. Garnier. 11015; Trib. Remiremont 25 Ianuarie 1900 Rep. Gen. Garnier 9855.

Aceasta pare a fi și părerea codului de comerț german, care reglementează trecerea societății în nume colectiv la comandită simplă și a societății în comandită pe acțiuni în societate anonimă, neconținând nici o dispoziție pentru alte transformări pe care jurisprudența nu le permite. Cod. de comerț german § 162, 332-334 Staub's Kommentar t. I. pag. 548 și 1322.

atotputernică să-i aducă schimbările de care crede că e nevoie.

Voința lor, exprimată în clipa încheierii pactului social face ca transformarea ulterioară să fie posibilă și personalitatea păstrată. Dar întru cât voința lor ce s'ar exprima mai apoi în formele cerute de lege ar avea mai puțină tărie decât voința lor inițială? Oare caracterul juridic al unui consimțământ se poate schimba după clipa în care e dat? Desigur nu. Din moment ce părțile au latitudinea să aleagă tipul la încheierea actului social, ele păstrează latitudinea să-l modifice cum vor crede de cuviință.

Voința părților este suverană în a supune societatea tuturor schimbărilor ce ele cred utile bunului ei mers. În legea noastră capitalul unei aceleași societăți, poate fi mărit cu ori ce sumă, durata de funcționare poate fi prelungită, fără ca personalitatea societății să sufere vre-o atingere.

Însăși scopul societății poate fi schimbat, și toate aceste modificări pot fi aduse în societățile anonime de adunarea generală (art. 160 c. com.) iar în cele în comandită de unanimitatea asociaților și atunci de ce disoluția primei societăți ar fi oare neapărat necesară pentru schimbarea tipului social? ⁶⁾. Credem ca Thaller se înșelă afirmând că personalitatea unei societăți depinde de tipul ales, deoarece legea le-ar clasifica după forma lor.

„Une transfusion de sang“, zice acest distins autor, „n'est possible qu' avec la disparition de l'une et l'apparition d'une autre“.

Personalitatea morală nu este acordată de cât societăților constituite după prescripțiile legii, totuși caracterul acestei personalități, nu variază nu poate varia după tipul social, ales, nu există mai multe feluri de personalități morale.

Personalitatea juridică odată acordată, da societății aceleași drepturi asupra patrimoniului ce ar putea avea o persoană fizică. Haina sau profesia acesteia nu-i schimbă personalitatea.

Autorizația Tribunalului da viață personalității morale.

Personalitatea nu e condiționată de un anumit tip ales, și oricare din tipuri acordă aceeași personalitate. Persoana juridică, născută prin contractul social și autorizația tribunalului, din voința părților își continuă existența până când este desființată. ⁷⁾.

De îndată ce asociații au voit să transforme societatea, să schimbe tipul în forma căruia funcționa fără a manifesta intenția de a desființa societatea veche creind una nouă, nimeni nu poate considera altfel modificarea adusă.

Voința asociaților este atotputernică. Desființarea unei societăți, disoluția ei nu trebuie căutată, așa cum face jurisprudența franceză, în gravitatea schimbării înfăptuite, ci în intenția celor ce au făcut-o. O schimbare ori cât de gravă, rămâne superficială, nu atinge personalitatea societății dacă componenții nu au voit să facă o nouă societate, ci din potrivă au voit să mențină cea veche. „*Vincolo sociale*“ zice Novarini nu se stinge pentru a da loc unuia diferit. ⁸⁾.

Pe când, dacă părțile voesc, cea mai mică schimbare poate aduce disoluția societății vechi și creierea unei noi care să o înlocuiască.

O persoană morală, odată creată, nu poate dispărea de cât prin disoluția sau fuziunea societăților. Transformarea așa cum o privim noi, nu presupune disoluție. ⁹⁾. De câte ori asociații nu hotărăsc anume, nu poate fi disoluție de cât în cazurile prevăzute de art. 191 c. com. și transformarea nu e enumerată.

5. Iar apropierea ce se caută între fuziune și transformare o credem cu totul nejustificată. Prin definiție, fuziune înseamnă contopire. Deci, cel puțin una din cele două societăți care se unesc e nevoită să-și piardă personalitatea, dacă nu o pierde ambele pentru ca să renască sub o nouă formă.

Și dispariția personalității inițiale e comandată de însăși schimbarea ce se face. Scopul fuziunii o cere, căci 2 societăți nu pot coexista deîndată ce au fuzionat. Câtă deosebire cu simpla schimbare a tipului social, care prin definiție chiar tinde să păstreze persoana morală existentă.

Când societatea își schimbă forma, nimic nu necesită, ca la fuziune dispariția personalității morale. Fără disoluția cel puțin a uneia din societăți, fuziunea nu se poate face. Pe când transformarea înseamnă schimbare de tip, fără alterare de personalitate, dacă bineînțeles legea nu se opune.

Am arătat că nimic nu se opune, legiuitorul nostru permițând orice schimbări de statute.

6). Thaller note sub D. P. 1895 1 57.

7). *Massè Dari* t. II. p. 267, *Novarini* t. IV. p. 423, No. 1761, nota 1; C. Ap. Besançon 15 Iunie 1869, D. P. 1870. 2. 13; C. Ap. Amiens 6. August. 1885, Rev. Soc. 1886, 216; Cass. Roma 14 Iunie 1898, Giur. it. 1022; C. Ap. Torino 5 Mai 1905, Anuario XXI no. 229; C. Ap. Milano 11 Iunie 1908, Anuario XXIII no. 169; Trib. Roma 1 Septembrie 1913, Rev. Soc. Com. 1913. 2. 483, Trib. Torino 26 Octombrie 1915, Rev. Soc. Com. 1915, 981; Cass. Roma 15 April 1910, Giur. It. 1910. 1. 565; C. Ap. Milano 2 April 1917, Rev. Soc. com. 1917, 389 (citate de Novarini); C. Ap. Galați 15 Iunie 1904 (sol. impl). C. com. E. Antonescu.

8). *Novarini*, t. IV. ed. 1920. pag. 426, no. 1761. nota 1; *Cezar Vivante* ed. 1911 (Franceza) t. II. pag. 113 No. 351. *Staub's Kommentar* zum Handels gesetzbuch ed. 1921. t. I, pag. 1327.

9). Trib. Ilfov S. I. com. 12 Oct. 1922 sentința No. 673/923 proces Roznovanu-Soc. Anglo-Americană-Banca Moldova. Din faptul trecerei pasivului nu rezultă dizolvarea celei vechi, căci asociații nu au consimțit la aceasta. Totuși tribunalul, după ce face această constatare pare să nu pricepe natura operației efectuate pe care o denuște subtilizare de pasiv, și pare a nu admite transformarea.

Vom vedea că în practică dispariția personalității ar duce la concluzii ce ar fi cu neputință să admitem.

ALEXANDRU ALEXANDRINI
Avocat

Va urma

INALTA CURTE DE CAS. și JUST. S.-UNITE

Audiența dela 11 Iunie 1925

Președinția d-lui GH. V. BUZDUGAN, Prim-președinte

Ministerul de Finanțe cu Camille Castiglione și a.

Deciziunea No. 13

Neretroactivitatea legilor. Principiu care nu este de ordin constituțional. Poate fi ridicat de legiuitorul ordinar. Legea din 1916 pentru lichidarea bunurilor supușilor inamici. Ridicarea dreptului de recurs contra hotărârilor Curții de apel. Noua lege din 1923. Acordarea dreptului de recurs și contra hotărârilor date sub legea veche. Măsură în acord cu constituția. Art. 36 legea din 1923.

Principiul neretroactivității legilor neavând un caracter constituțional, de natură a restrânge prerogativele puterii legiuitoare, ci constituind simple reguli de drept civil, legiuitorul poate, pe cale de dispoziție generală și impersonală și numai în vederea unor interese obștești, să supună la noi condițiuni păstrarea și eficacitatea drepturilor anterior dobândite.

De aceea nu se poate susține că este anticonstituțională dispozițiunea din art. 36 legea din 13 Iunie 1923 pentru lichidarea bunurilor foștilor supuși inamici, prin care se acordă dreptul de recurs și în contra hotărârilor cari anterior acestei legi, dobândiseră autoritatea de lucru judecat, prin faptul că după legea veche, calea recursului în contra lor, era ridicată.

Legea din 1923, prin art. 36 nu atinge nici principiul separațiunii puterilor, căci ea nu atinge de loc meritul hotărârilor definitive pronunțate în materie, ci se mărginește a le supune controlului Inaltei Curți, control care era ridicat anterior. Această lege nu atinge nici dreptul de proprietate garantat prin Constituție.

Curtea,

Ascultând pe d-nii adv. I. N. Micescu și C. Xenii în dezvoltarea incidentului, pe d-nii adv. M. Djuvara și C. Disescu, în combatere, cum și pe d. procuror general I. N. Stambulescu în concluziunile puse în combaterea incidentului și

Deliberând,

Având în vedere decizia acestei Curți s. III cu Nr. 552-1925 din 24 Martie a. e., prin care se trimite în judecata Secțiunilor Unite chestiunea neconstituționalității art. 36 din legea pentru lichidarea bunurilor, drepturilor și intereselor supușilor foști inamici din 13 Iunie 1913, chestiune ridicată incidental de intimații în recurs.

Având în vedere că în sprijinul acestui incident se susține că art. 36 al legii menționate, acordând dreptul de recurs și în contra hotărârilor cari, anterior acestei legi, dobândiseră autoritate de lucru judecat, — cum este cazul în specie cu deciziunea Curții din București atacată cu recurs, — prin aceasta s'ar aduce o atingere principiului separațiunii puterilor cum și dreptului de proprietate garantat de Constituție.

Considerând că, este cert că legiuirea specială

privitoare la lichidarea bunurilor și drepturilor supușilor foști inamici, și în special art. 14 al legii din 21 Decembrie 1916, nu acordă dreptul de recurs, în contra hotărârilor date în această materie, afară de ipoteza atacării pe această cale a ordonanței de adjudecare imobiliară ceace nu este cazul în specie.

Că, de altă parte, este constant în drept, că chestiunea căilor de atac în contra hotărârilor judecătorești și a termenelor înlăuntrul cărora au a fi exercitate, privind mai mult fondul, de cât formele de procedură, se rezolvă în raport cu legea în vigoare la data când hotărârile au fost pronunțate;

Că prin urmare deciziunea Curții de Apel atacată cu recurs, — privitoare la lichidarea cerută de Stat a 4000 acțiuni ca avere a Societății „Țișița“, — la data când a fost pronunțată nefiind supusă acestei căi de atac, ea a dobândit autoritate de lucru judecat și eră irevocabilă;

Considerând că în aceste condițiuni legea ulterioară din 13 Iunie 1923 prin art. 36 acordând dreptul de recurs și în contra hotărârilor devenite irevocabile anterior promulgării ei, prin acest efect retroactiv al legii s'a derogat incontestabil dela principiul neretroactivității legilor și tot odată s'a adus o atingere principiului autorității lucrului judecat;

Considerând însă că aceste principii nu au un caracter constituțional de natură a restrânge prerogativele puterii legiuitoare, ci constituiesc simple reguli de drept civil și de aceea o îndepărtare dela ele, — ori câtă gravitate ar înfățișa pentru siguranța drepturilor individuale, pe cari se reazimă organizarea și ordinea socială actuală, — este totuși posibilă, neputându-se contesta, — din punctul de vedere constituțional, — dreptul legiuitorului ca pe cale de dispoziție generală și impersonală și numai în vederea unor interese obștești să reglementeze, — cu toată circumspecția ce i se impune, — trecutul ea și prezentul și fără a nesocoti drepturile garantate de Constituție, să poată supune însă la noi condițiuni păstrarea și eficacitatea drepturilor anterior dobândite;

Că sub acest aspect trebuind a fi privită chestiunea, constituționalitatea legii în discuțiune nu poate fi tăgăduită;

Considerând că este neîntemeiată susținerea că legea din 13 Iunie 1923 în dispozițiunea art. 36 ar atinge principiul separațiunii puterilor, căci această lege nu contrazice în nimic meritul hotărârilor definitive pronunțate în materia pe care o reglementează, și tocmai fără a împietă asupra prerogativelor puterii judecătorești, se mărginește a supune controlului instanței supreme acele hotărâri cari, sub regimul anterior acestei legi erau lipsite de acest control asupra legalității lor, prin derogatiune dela regulile de drept comun.

Considerând că, tot asemenea, nu se poate susține în mod temeinic cum că legea menționată ar atinge dreptul de proprietate garantat de Constituție, căci cum s'a arătat singurul efect imediat al acelei legi este de a atinge irevocabilitatea deciziunii ce dobândise autoritate de lucru judecat, lucru posibil sub raportul constituțional, iar simpla eventualitate îndepărtată a admiterii recursului ce s'ar face în contra acelei deciziuni, nu poate echivala cu o despoiere prin lege de dreptul de proprietate pe care-l garantează Constituția, ci o modificare eventuală a deciziunii nu ar apărea decât ca un rezultat al judecății ce ar stabili temeinicia

dreptului pretins și prin urmare n'ar putea fi vorba de violarea unui drept de proprietate lipsit de existență legală.

Că, astfel fiind, incidentul de neconstituționalitate este neîntemeiat și cătă a fi respins.

Pentru aceste motive, Curtea, respinge incidentul relativ la neconstituționalitatea art. 36 din legea pentru lichidarea averilor supușilor inamici.

INALTA CURTE DE CAS. ȘI JUSTIȚIE, S. I

Audiența la 15 Mai 1925

Președinția d-lui E. MICLESCU, Președinte

Alex. Anamiescu cu Aspasia Căp. Dumitriu și alții

Decizia No. 1207

Ordonanțe prezidențiale. Competința instanțelor prevăzute de art. 66 bis pr. c. se mărginește la cazul când și Tribunalul sau Curtea poate judeca fondul pricinii. Nu se poate statua pe această cale contra măsurilor luate de Consilierul agricol în executarea unei decizii a Comitetului agrar. Art. 66 bis pr. c.

Conform art. 66 bis pr. c., Președintele Tribunalului nu are competența de a lucra pe această cale sumară decât atunci când Tribunalul sau Curtea din care face parte, ar fi înseși competente să judece fondul afacerii.

In ce privește lucrările de expropriere, legea înființând instanțe speciale de judecată și în speță fiind vorba de executarea de către Consilierul agricol a unei decizii a Comitetului agrar, Președintele Tribunalului, sesizat pe calea procedurii din art. 66 bis pr. c. și Tribunalul în apel, nu erau competente a cerceta cererea intimărilor de a fi repuși în stăpânirea lotului, din care au fost deposedați prin executarea deciziei Comitetului agrar; — aceasta cu atât mai mult cu cât cererea lor, cum a fost formulată nu putea fi rezolvată decât pe calea unei acțiuni principale, întrucât dânsii pretind că, prin decizia Comitetului agrar s'a modificat egalitatea loturilor astfel cum și le-au fixat dânsii prin tranzacțiunea încheiată.

Curtea,

Ascultând citirea raportului d-lui Consilier Sărățeanu, pe d-l av. C. Stoianovici în susținerea motivelor de casare și pe d-nii av. Flocșăneanu și Petrovici în combateri și

Deliberând

Asupra recursului făcut de d-l Al. Anamiescu contra sentinței Trib. Dorohoi Nr. 364 din 21 Octombrie 1924, dată ca instanță de apel după procedura sumară a art. 66 bis proc. civ. în litigiul cu Aspasia Căpitan Dumitriu, Gheorghe și Teodor Anamiescu.

Având în vedere motivele de casare depuse la 24 Octombrie 1924 cum și acele suplimentare depuse la 17 Noembrie 1924 formulate astfel :

„Tribunalul, deși se afla în fața unei executări care cel puțin în aparență era investită cu toate formele legale intervenite în executarea făcută de Consilierul agricol, o anulează și restabilește starea anterioară.

Tot în această afacere s'a atribuit recolta aflată în magazie d-lui Gh. Anamiescu, deși măsura luată nu poate avea un caracter provizor, astfel că dreptul meu s'a transformat în un drept de creanță. Consilierul agricol a lucrat pe baza hotărârii Comitetului agrar, pe baza ordinelor primite dela același comitet, iar lucrarea sa a fost aprobată ca conformă de același co-

mitet; mai mult, calitatea consilierului agricol reeșia din însăși hotărârea comitetului agrar, care prin dispozitivul hotărârii îl delegase cu această lucrare.

În susținerea apelului, intimății s'au referit și la o transacție ce a intervenit între noi.

Tribunalul Dorohoi nu putea fără a viola art. 66 bis pr. civ. și fără a comite un exces de putere să intervie într-o materie unde nu are competența de a lucra. Art. 66 bis proc. civ. nu permite să se anuleze executările și să intervină pentru înlăturarea pedicilor ce s'ar ivi cu prilejul aducerii la îndeplinire a unui titlu executor. Aici nu era o dificultate la executare, ci se ataca o executare făcută.

Incompetența Tribunalului e ratione materiae căci Tribunalul intervine în o afacere dată în competența altor instanțe, a unor instanțe cu caracter administrativ.

Discutând titlurile, interpretând hotărârile și anulând executarea, tribunalul a trecut peste limitele ce le consacra procedura referé și s'a pronunțat pe această cale în o afacere ce are toate caracterele unei acțiuni principale.

Când consilierul agricol a procedat la executare, dânsul era înarmat cu toate formele și titlurile ce-l înfățișau ca un agent de executare iar în procesul său verbal de executare menționează calitatea și titlul ce-i da calitatea de a lucra. Așa fiind nu putea fi vorba de un act samavolnic de actul unui particular ce comite un abuz. Dacă Consilierul agricol ar fi fost atins cu acea ocaziune, necontestat că agentul activ al infracțiunii ar fi comis un ultraj.

Dacă consilierul agricol a lucrat sau nu fără calitate, dacă a interpretat eronat ordinele primite, dacă comitetul agrar a dat sau nu o hotărâre ilegală, dacă transacția trebuie sau nu respectată toate acestea nu se puteau discuta în referé fără a denatura însăși această instanță și fără a-i atribui puteri de adevărat contencios.

În nici un caz nu se pot admite ordonanțe referé în materie de lege agrară unde căile de atac sunt anume determinate.

Deci numai prin violare de lege și exces de putere s'a putut ca pe cale de ordonanță de referé să suferim o măsură ce ne atinge un drept câștigat definitiv : autoritatea lucrului judecat.

Executarea s'a făcut pe baza hotărârii comitetului agrar Nr. 405-924 care dă 273 ha. D-ului Al. Anamiescu ; Ministerul Agriculturii, Comitetul Agrar, Direcția vechiului Regat cu adresa Nr. 7154-924 către Consilierul Agricol dă instrucții în acelaș sens, Comitetul agrar cu ordonanța Nr. 8745-924 aprobă executarea făcută de Consilier prin procesul verbal din 17 Iulie 924.

Toate aceste acte nu puteau fi discutate și înlăturate pe calea referéului fără a se depăși puterile date prezidentului în această materie.

1. Tribunalul nu motivează urgența. Simpla mențiune despre urgență nu e o motivare, ci apare ca o clauză de stil, întrucât în principiu, pe acest motiv, s-ar putea justifica ori ce acțiune pe calea principală. Pentru a fi admisibil referéul trebuie o urgență specială, trebuie celeritate.

Deci s'a violat art. 66 bis proc. civ. și s'a dat o sentință nemotivată.

2. Tribunalul omite să discute chestiunile invocate de noi și anume că nu se pot discuta acte, convenții, anula hotărâri, pe calea hotărârii procedurii în referé. Cu modul acesta Tribunalul a violat art. 66 proc. civ. și a comis o omisiune esențială.

3. Nu se poate discuta pe calea referé dacă agentul executor a depășit sau nu mandatul, căci implicit se pune în discuțiune dispozitivul hotărârii, cea ce nu se poate face de cât pe cale de acțiune principală sau de contestație. Mergând pe această cale onr. Tribunal afirmă că din adresa trimisă consilierului agricol de către Comitetul agrar superior nu rezultă autorizarea de executare dată consilierului agricol, executare ce nu se poate face decât conform art. 37 legea agrară, cu modul acesta s'au violat chestiuni de fond, cea ce depășește limita competenței dată prezidentului prin art. 66 bis proc. civ.

„Deci s'a comis un exces de putere și o violare a art. 66 bis proc. civ.

Violarea art. 37 legea agrară care fiind de ordine publică, se poate invoca direct în Casație; în adevăr Tribunalul a interpretat acest articol în sensul că executarea o face Comisiunea județeană, pe când ea se face de agentul executor special al legii agrare adică de consilierul agricol, iar Comisiunea constată numai efectuarea executării“.

Având în vedere că după cum rezultă din sentința Tribunalului, frații Gheorghe, Teodor și Dr. Al. Ananiescu împreună cu sora lor Aspasia Colonel Dumitriu având neînțelegeri între ei pentru împărțirea averii rămase de pe urma părintelui lor C. Ananiescu, — compusă în principal din moșia Drăgușani jud. Dorohoi, — după efectuarea primei exproprieri din 1919 făcută pe baza decretului-lege No. 3697 din 918, — dâșii au convenit să curme aceste neînțelegeri prin o învoială care a avut loc la Februarie 1921, — adică înainte de votarea celei de a doua legi agrare pentru extinderea exproprierii.

Că prin această învoială, frații se pun de acord să împartă în patru părți egale întinderea de moșie rămasă după exproprieria din 1919 — (decretul-lege No. 3697 din 918) — scoțând însă din acea suprafață porțiunile dăruite lor de răposatul lor părinte C. Ananiescu, astfel că respectând aceste donațiuni, — le-a mai revenit fiecăruia câte 109 ha. 7900 m. p. în loturi bine delimitate pe suprafața pământului de către expertul Cananău și inginerul Rosetti, a căror lucrare se află la dosar.

Că în această stare de diviziune a survenit cea de a doua exproprierie în baza legii agrare votate în Iulie 1921, — care găsimd pe Gheorghe, Teodor și Aspasia cu proprietățile lor arendate, îi reduce la cota de 100 ha. teren cultivabil de fiecare, spre deosebire de d-rul Al. Ananiescu care-și cultivase singur proprietatea având și inventar important în unelte și vite, căruia i se lasă 273 ha.

Având în vedere că aceste cote au fost fixate prin deciziunea Comitetului agrar No. 405 din 3 Iulie 1924, iar prin ordinul No. 6743 din 11 Iulie 1924, — Consilierul agricol a fost însărcinat să determine în mod provizor până la lucrarea definitivă a cadastrului, porțiunile recunoscute astfel fiecăruia din moștenitorii Ananiescu.

Având în vedere că Consilierul agricol chemând părțile la localitate pe ziua de 17 Iulie 1924 spre a proceda la executarea deciziunii Comitetului agrar, avea misiunea să fixeze terenurile cultivabile, după alegerea fiecăruia, iar în caz de neînțelegere trebuia să procedă din oficiu; că însă dela început s'a lovit de opunerea Aspasiei Dumitriu și a lui Gheorghe și Teodor Ananiescu, cari pretindeau pe baza tranzacțiunii de egalitate între toți frații în ce privește întinderea loturilor, — și atunci Consilierul agricol care nu avea căderea de a examina aceste chestiuni văzând neînțelegerea dintre părți, a procedat la desemnarea porțiunii de 273 ha. recunoscută lui Alex. Ananiescu și o altă porțiune de 300 ha. convenită celorlalți frați; — și cum prin deciziunea comitetului, unele loturi se micșorau iar altele se măreau modificând fundamental actul de partaj, — Consilierul a avut grija să arate că recoltele de pe loturile vechi acum modificate, aparțin aceluia ce le-au însământat, — iar în ce privește clădirile aflate pe diferitele loturi a lăsat părților să hotărască între ele tot conform actului de partaj, — de asemenea și în ce privește terenul necultivabil, — mărginindu-se prin urmare numai la determinarea porțiunilor de teren cultivabil, pentru dr.

Al. Ananiescu ca și pentru ceilalți conform deciziunii comitetului agrar.

Având în vedere că imediat după această executare, Gh. Ananiescu cu cererea înregistrată la No. 22728 din 18 Iunie 1924 și Teodor Ananiescu cu cererea înregistrată la No. 23.008 din 22 Iulie 1924 — au introdus acțiune contra lui Al. Ananiescu pe calea art. 66 bis proc. civ., pentru a cere să fie repuși în stăpânirea lotului de care au fost deposedați prin executarea deciziunii comitetului agrar, — susținând că procedarea Consilierului agricol a fost nelegală, că a depășit cuprinsul deciziunii Comitetului care ar fi ordonat ca cele 573 ha. convenite fraților să fie comasate în bloc, fără a se deosebi partea d-rului Ananiescu de a celorlalți frați. Că Președintele Tribunalului prin ordonanțele No. 6500 și 6501 din 26 Iulie 1924 a respins cererea de a se anula executarea Consilierului agricol și de a se menține stăpânirea după loturile formate prin actul de tranzacțiune — partaj, — recunoscând numai dreptul lui Ananiescu asupra recoltelor de pe terenul ce-i aparținuse până în momentul punerii în executare a deciziunii Comitetului agrar.

Având în vedere că și Dr. Al. Ananiescu cu petiția înregistrată la No. 22.729 din 18 Iulie 1924 s'a plâns Tribunalului tot pe calea art. 66 bis proc. civ. că ar fi fost deposedat cu forța de frații și surora sa din terenurile pe cari a fost pus în stăpânire de Consilierul agricol în executarea aceleiași deciziunii No. 405 din 1924 a Comitetului agrar — cerere care fiind conexasă cu acele ale fraților săi, — a primit soluțiunea sa prin ordonanțele No. 6500 și 6501 din 26 Iulie 1924, — în fine o altă cerere a lui Gh. Ananiescu tot de referență înregistrată la Nr. 24451 din 7 August 1924 a fost soluționată prin ordonanța prezidențială No. 6647 din 924.

Având în vedere că în contra acelor ordonanțe No. 6500 și 6501 și 6647 din 924 s'a făcut apel prin petițiunile înregistrate la No. No. 23582 din 1924, 23583 din 924 și 24918 din 924 de către toate părțile.

Că Tribunalul prin sentința No. 364 din 21 Octombrie 1924 a admis apelul lui Gheorghe și Teodor Ananiescu și Aspasia Dumitriu și a anulat actul de executare din 17 Iulie 1924 al Consilierului agricol Dorohoi ordonând repunerea numiților apelanți în stăpânirea loturilor lor așa cum o aveau înainte de lucrarea Consilierului agricol din 17 Iulie 1924.

Având în vedere că prin motivele de recurs dr. Al. Ananiescu invocă în primul rând incompetența Tribunalului de a statua asupra unui litigiu survenit cu ocaziunea executării unei deciziuni a Comitetului agrar.

Având în vedere că pentru a ajunge la soluțiunea dată, Tribunalul motivează că este competent nefiind vorba de o judecată asupra fondului, dar numai de menținerea unei stări de fapt pentru conservarea unor drepturi ce ar putea fi periclitate prin întârziere măsură de căror argență rezultă din natura faptelor.

Având în vedere că conform art. 66 bis Președintele Tribunalului n'are competența de a lucra pe această cale sumară decât atunci când însuși Tribunalul sau Curtea din care face parte ar fi ea însăși competentă să cunoască fondul afacerii.

Având în vedere că în ce privește lucrările de exproprierie, legea a înființat instanțe speciale de judecată; — că în speță e vorba de o deciziune a

Comitetului agrar pusă în executare de acesta, și prin urmare Tribunalul nu avea căderea de a intra în examinarea acestei chestiuni, — de competența exclusivă a Comitetului agrar, și singur în drept a controla modul de executare — și către care de altminteră intimații în recurs s'au și adresat.

Considerând că de fapt fondul plângerii fraților Gh. și Teodor Ananiescu și a surorii lor Aspasia Dumitriu, este că prin deciziunea Comitetului agrar, s'a modificat egalitatea loturilor fixate prin transacțiune, — atribuindu-se lui Alexandru 273 ha. iar la toți ceilalți numai câte una sută, — cei trei dintâi susținând că conform transacțiunii — partaj din Februarie 1921 ar fi fost convenit ca chiar după a doua expropriere, loturile să rămână egale, adică să sufere cu toții o reducere egală și prin urmare cele 573 ha. teren cultivabil atribuit tuturor fraților prin deciziunea No. 405 din 3 Iulie 1924 a Comitetului agrar, trebuia să formeze o singură masă de teren pe care s'o împartă în mod egal (circa 143 ha. de fiecare), neadmitând ca Al. Ananiescu să stăpânească singur 273 ha. iar ceilalți numai câte una sută.

Considerând că aceste pretențiuni puteau forma obiectul unui proces pe cale principală și în nici un caz pe aceea a procedurii sumare a art. 66 bis pr. c. civ., întrucât era să stabilească dacă intențiunea părților la facerea transacțiunii era de a menține egalitatea loturilor și față de a doua expropriere care a modificat fundamental porțiunile de teren ce se cuveneau fiecărui moștenitor în succesiune.

Că dar, fie că consilierul agricol ar fi procedat greșit la repartizarea terenurilor pe cari deciziunea Comitetului agrar le scutea de expropriere, — fie că n'a ținut seama de actul de partaj a cărui interpretare nu cădea în atribuțiunile sale și într'un caz și în celalt Tribunalul nu avea competența de a anula actul Consilierului agricol lucrând în executarea unei sentințe a Comitetului agrar și din ordinul acestuia, așa că motivul de casare întemeiat pe incompetență urmează a fi admis fără a fi nevoie să se examineze și suplimentul de motiv întemeiat pe omisiune și nemotivare.

Pentru aceste motive, Curtea, admite recursul, etc.

CURTEA DE APEL GALAȚI, SECȚIA I

Audiența dela 3 Decembrie 1924

Președinția d-lui EUG BONACHI, Prim-președinte

Vasile Timoianu cu Voica Timoianu

Decizia civilă No. 221

Pensiune alimentară. Părăsirea domiciliului conjugal de către femeie fără autorizația justiției. Cerere de pensie alimentară formulată după cinci ani dela intentarea acțiunii de divorț. De când curge dreptul la pensie alimentară? Art. 196 și 250 cod. civ.

Dreptul la pensie alimentară al femeii care a părăsit domiciliul conjugal fără autorizația justiției, nu curge dela data intentării acțiunii de divorț, ci dela data formulării cererii de pensie alimentară, căci dela această dată se presupune că are nevoie de ea.

Curtea,

Asupra apelului făcut de Vasile Timoianu în contra sentinței Nr. 380-1924 a Trib. R.Sărat, prin

care a fost obligat să plătească soției sale, Voica V. Timoianu, o pensie alimentară de 500 lei lunar, cu începere dela 8 Martie 1919, data intentării acțiunii de divorț și până la definitivă ei rezolvare.

Având în vedere susținerile apelantului și actele din dosar;

In ce privește cuantumul pensiei:

Ținând seama de situația materială a fiecăruia din cei doi soți, astfel cum rezultă din actele dela dosar și deci de mijloacele bărbatului și de nevoile femeii, Curtea, apreciind, fixează la 200 lei pe lună pensie alimentară de întreținere ce apelantul urmează să plătească soției sale;

In ce privește data de când are a fi plătită această pensie:

Considerând că scopul pensiei alimentare ce femeia, care a părăsit domiciliul conjugal, are dreptul să ceară a i se plăti pe timpul duratei divorțului, are de scop să i se asigure întreținerea în limita nevoilor ei;

Că acest drept al femeii este corolarul obligațiunii ce are bărbatul de a înlesni tot pentru vițuirea ei (art. 196 c. civ.);

Că bărbatul neavând obligația de a procura femeii cele necesare existenței decât în domiciliul conjugal, unde este datoare să locuiască, rezultă de acolo că femeia care părăsește domiciliul conjugal, fără autorizația justiției, și care nici nu dovedește că a avut motive să-l părăsească fără a mai cere și aștepta o atare autorizație, și care prin aceasta renunță la întreținerea ce avea în domiciliul conjugal, sau trebuie să ceară justiției o pensie alimentară, dacă are nevoie de dânsa sau dacă nu o cere, înseamnă că nu are nevoie de această pensie;

Că dovada nevoii ce are de a fi întreținută rezultă din cererea ce face de a-i se acorda pensie;

Că așa fiind, și întrucât în cazul de față Voica Timoianu cu toate că a părăsit domiciliul conjugal și a introdus acțiune de divorț încă dela Martie 1919, totuși n'a făcut cerere de pensie alimentară decât la 9 August 1924, adică după mai bine de cinci ani, pensie alimentară nu-i poate fi acordată de cât dela această dată de când a cerut-o;

Că, prin urmare, apelul de față este fondat și urmează a se admite.

Pentru aceste motive redactate de d. prim-președinte Eug. Bonachi, Curtea, admite apelul, etc.

Opinie

Subsemnatul sunt de părere a se admite în parte apelul făcut de Vasile Timoianu și să se reducă pensie alimentară acordată intimitei Voica Timoianu la 200 lei pe lună cu începere dela 8 Martie 1919, data intentării acțiunii de divorț, pentru următoarele motive:

Având în vedere că nici un text de lege nu prescrie că femeia nu poate cere pensie alimentară de cât în cazul când va fi autorizată de justiție a părăsi domiciliul conjugal.

Că art. 250 cod. civil prevede că soția „va putea“, de unde rezultă că e lăsată la facutatea soției de a părăsi domiciliul conjugal și de a cere autorizația justiției, spre deosebire de textul francez care prevede obligarea femeii a cere autorizare și tribunalul e obligat a fixa locul unde soția va avea domiciliul;

Că așa fiind, pensie alimentară în cazul nostru nu este în legătură cu autorizația de a părăsi

domiciliul conjugal și se poate cere fără nici o restricțiune;

Că, potrivit aceluiași articol 250 cod. civ., soția poate cere pensiuă alimentară în timpul instanței de divorț, având în vedere mijloacele bărbatului și trebuințele femeii, pensiuă alimentară cuprinzând în sine și suma necesară pentru a urmă proceșul, căci deși legea nu o spune, este prima trebuință a femeii, urmează că ea trebuie să a fi acordată dela data intentării acțiunii de divorț, iar nu numai dela data cererii pensiuiei alimentare, căci ar fi să se creeze o prescripțiune a acestui drept acolo unde legea nu a prevăzut-o.

(ss) *N. Jac Constantinescu.*

Opinie

Având în vedere dispoz. art. 250 cod. civ., care guvernează materia acordării pensiuiei alimentare a femeii în timpul divorțului;

Că din textul menționatului articol se vede că două sunt stadiurile pe care trebuie a le parcurge o cerere de pensie alimentară: în prim loc admiterea ei în principiu, prevăzută de alineatul întâi al articolului, și apoi determinarea ei în mod concret, cerută de alineatul al doilea;

Că, pentru admiterea în principiu a cererii, după modul cum este conceput art. 250 cod. civ., se vede că admiterea unei asemenea cereri este subordonată părăsirii domiciliului conjugal, care se va putea face oricând de femeie, în cursul procesului de divorț și acest act al ei, îi dă drept a cere o pensie de întreținere din partea bărbatului, proporțional cu starea sa materială;

Și este prea adevărată și echitabilă această măsură, căci domiciliul femeii până la definitivă despărțenie este tot la bărbatul său și, așa fiind, ea este considerată că și trage mijloacele de întreținere procurate de soț, la domiciliul său;

Că dar, atunci când se face o cerere de pensie alimentară, în prealabil, instanța are a examina nu numai dacă femeia a părăsit domiciliul conjugal, ci și dacă părăsirea domiciliului este fondată sau nu, și numai astfel examinându-se și tranșându-se definitiv această condițiune de fond, se va decide dacă trebuie sau nu, să se acorde femeii pensiuă alimentară;

În specie, intimata Voica V. Timoianu, a intentat apelantului Vasile Timoianu acțiune de divorț la 8 Martie 1919, iar cererea de pensie alimentară nu a introdus-o decât la 9 August 1924, aceasta presupune, conform disp. art. 250 cod. civil că intimata până la formularea cererii de întreținere, a domiciliat tot la soțul său și că numai din momentul introducerii ei, a părăsit acest domiciliu și deci din acest moment o face admisibilă, iar nu dela data introducerii cererii de divorț, care în sensul art. 250 nu poate fi luat decât ca punct de plecare de când este deschis dreptul de pensie alimentară;

Că, a se trata intervalul dela intentarea acțiunii de divorț și până în momentul cererii de pensie alimentară, ca o apreciere în sensul că intimata era destul de bine echipată materialmente de a nu trece la cererea de pensie, este pe deoparte a lipsi această cerere de motivul legal al părăsirii domiciliului, iar pe de altă parte, este a o pune în contradicție dela o stare materială bună la o alta precară, care să motiveze ulterior cererea de alimente, atâta vreme cât din nimic și cu nimic nu se operează această schimbare, decât aprecierea suverană dedusă cu totul în mod abstract;

Și apoi, a subordonă acordarea de pensie alimentară a femeii, la condițiunea ca ea să aibă o stare materială rea sau insuficientă, este a adăoga la disp. art. 230 cod. civ., când prin el nu se cere o asemenea condiție, sau este a se limita aplicația acestui text numai la anumite cazuri, când, din contextul lui nu rezultă nici o distincție, soțul obligat fiind a proteja soția și a-i înlesni totul pentru viețuirea ei, în timpul căsătoriei după starea și puterea sa.

Că dar, în speța de față, oricare ar fi fost starea materială a intimatei din cursul procesului de divorț, îndeplinind acum cu ocazia intentării cererii de pensie alimentară, cerințele art. 250 cod. civ. aceea de a părăsi domiciliul soțului său, din acest moment s'a născut și dreptul la pensie; mai rămâne acuma a hotărâ cuantumul acestei pensiuiei și apreciind asupra stărei materiale a apelantului, care neposedând altă avere decât 5 hectare pământ, cum atestă certificatul Nr. 590-1924 al com. Voeteniu jud. R.-Sărat spre a-și agonisi cele trebuite existenței lui și a copiilor, obligație deopotrivă de legitimă, și în lipsă de alte venituri, ori cum s'ar socoti producția celor 5 hectare, apelantul n'ar putea satisface efectiv pensia de întreținere a soției sale, decât plătimdu-i câte 200 lei lunar care dar urmează a fi admisă dela data introducerii cererii de pensie alimentară.

(ss) *V. Gh. Ioan.*

NOTA. — Iată o decizie dată în majoritate cu două păreri osebite, într'o cestiune de pensiuă alimentară care nu pare a fi susceptibilă de atâta diversitate de soluții! Ce bogată și variată eflorescență juridică în jurul articolului 250 cod. civ.! Cu toate aceste nici una din soluțiunile admise, nu ni se pare cea juridică.

O femeie măritată părăsește domiciliul conjugal fără autorizația justiției și intențează acțiune de divorț, la 1919, și tocmai după 5 ani de la introducerea acestei acțiuni face o cerere de pensiuă alimentară. Cestiunea dedusă în judecata Curței și care a dat naștere la această multiplicitate de păreri, a fost de a se ști care e momentul de când trebuie acordată această pensiuă alimentară, căci complectul Curței era de acord atât asupra admisibilității în principiu a cererii cât și asupra cotației pensiuiei care urmă să fie alocată soției.

În privința cestiunii termenului s'au născut în sânul Curței două soluțiuni și trei păreri: majoritatea Curței și unul din consilierii rămași de opinie, au fost de acord că pensia alimentară trebuie acordată de la data introducerii cererii de pensiuă alimentară, dar au fost în desacord în ce privește motivarea soluțiunii admise; minoritatea a fost de părere că pensiuă trebuie acordată de la data intentării acțiunii de divorț.

Majoritatea Curței, în motivarea deciziunii sale, pleacă dela principiul că dreptul recunoscut femeii în cursul instanței de divorț de a cere pensiuă alimentară după părăsirea domiciliului conjugal, este destinat să-i asigure întreținerea în măsura trebuințelor sale; de unde urmează că necesitățile

soției constituie cauza eficientă și determină în același timp întinderea obligațiunei de pensiuine alimentară care incumbă soțului. Dovada nevoei soției rezultă din cererea ce face de a i se acordă pensiuinea și prin urmare atâta timp cât nu cere pensiuinea alimentară, înseamnă că n'are nevoie de dânsa.

Una din părerile minorității deși adoptă aceeași soluție ca și majoritatea, totuși încearcă să-i dea o altă justificare; presumpția pe care se întemeiază decizia majorității, că atât timp cât femeia nu cere pensiuine pentru întreținerea ei, este și arbitrară fiindcă poate să nu corespundă cu realitatea lucrurilor, este în același timp și ilegală fiindcă nu este întemeiată pe nici un text de lege; pe de altă parte a interpretă inacțiunea soției în intervalul de timp dela intentarea acțiunei de divorț și până la data cererei de pensiuine alimentară, ca o renunțare din părtea femeii de a cere pensiuinea pentru acest interval de timp, ar constitui o nesocotire a principiului că renunțările nu se presumă. A doua argumentațiune a minorității este și ea la rândul ei eronată, după părerea noastră, dintr'un îndoit punct de vedere: pe de o parte se susține că obligațiunea alimentară impusă de lege soțului în cursul instanței de divorț față de soția sa nu este subordonată condițiunei insuficienței mijloacelor soției de a se întreține; pe de altă parte se motivează soluțiunea acordării pensiuinei alimentare de la data cererei pe temeiul presumpțiunei că „până la formularea cererei de întreținere, femeia a domiciliat tot la soțul său și că numai din momentul introducerii ei, a părăsit acest domiciliu“.

Or, din primul punct de vedere, este oare exact că a subordonat dreptul soției de a cere pensiuinea alimentară, la condițiunea lipsei sau insuficienței mijloacelor personale de întreținere, ar fi a adăugat la dispoziția art. 250 cod. civ. ? Credem că răspunsul negativ nu suferă îndoială. În adevăr art. 190 cod. civ. care se găsește în cartea I-a titlul V capitoul V intitulat „despre obligațiunile ce isvorăsc din căsătorie, consfințește un principiu cu caracter general în materie de obligațiune alimentară, fără nici o distincțiune cu privire la persoanele între care există o asemenea obligațiune și anume că nașterea obligațiunei alimentare este subordonată unei duble condițiuni: lipsa celui care cere alimente și existența unor mijloace suficiente din partea celui obligat după lege să procure alimente.

Nu rezultă de nicăiri că legiuitorul ar fi înțeles să înlătore aplicațiunea acestui principiu general în ipoteza specială prevăzută de art. 250 și că prin urmare femeia ar fi în drept să obțină pensiuinea alimentară în timpul instanței de divorț chiar când are mijloace personale suficiente de întreținere. Este adevărat că atâta timp cât instanța de divorț este pendinte, căsătoria subsistă și prin urmare sub-

sistă în principiu, toate drepturile și obligațiunile derivând din căsătorie în raporturile dintre soți, așa cum sunt reglementate prin art. 194 și urm. din cod. civ., dar nu-i mai puțin adevărat că obligațiunea impusă soțului prin art. 106, în calitate de șef al asociațiunei conjugale de a procura femeii toate cele necesare existenței, chiar în cazul când soția ar avea și mijloace personale de întreținere rezultând fie din exercițiul unei profesii fie din averea personală a cărei administrațiune și-a rezervat-o prin contractul de căsătorie, presupune traiul în comun al soților în domiciliul conjugal; odată ce însă comunitatea de existență a încetat prin intentarea acțiunei de divorț, și părăsirea domiciliului conjugal de către soție, se naște pentru aceasta, dreptul la pensiuine alimentară în condițiunile generale sub care legiuitorul a înțeles să admită nașterea și exercițiul acestui drept.

Ne mărginim a cită în acest sens Baudry-Lacantinerie, Chauveau et Cheneaux, Des personnes t. III ro. 199: „le droit pour l'un des époux, de réclamer une pension alimentaire existe dès que l'instance en séparation de corps ou en divorce est engagée; mais la provision alimentaire n'est accordée que dans le cas où l'époux demandeur n'a pas de revenus personnels“ etc... Aubry et Rau, Cours de droit civil français t. 7 p. 326: „la femme autorisée à vivre provisoirement séparée de son mari, peut d'un autre côté, réclamer de celui-ci une provision alimentaire proportionnée à ses facultés, à supposer que les biens dont elle a conservé la jouissance ne lui fournissent pas des ressources suffisantes pour son entretien“.

Din al doilea punct de vedere, aceleași critice, formulate contra motivării admise de majoritate, se pot invocă cu același temei contra celei date în părerea minorității pe care o discutăm. Ce dispozițiunea legală autoriză stabilirea presumpțiunei că soția până la formularea cererei de pensiuine alimentară, trebuie să fie considerată că a continuat traiul în comun cu soțul său în domiciliul conjugal unde i s'a procurat cele necesare existenței ? O asemenea interpretare a atitudinii soției este cu atât mai puțin admisibilă că presintă un caracter arbitrar fiindcă, în multe cazuri nu corespunde cu realitatea lucrurilor.

Înlătându-motivările date atât în decizia majorității cât și în una din părerile minorității, se pune cestiunea dacă soluția admisă este juridică și care ar fi justificarea ei ? Pentru a putea da în cunoștință de cauză răspunsul cuvenit, să vedem ce anume principii de drept sunt puse în discuțiune în litigiul de față.

Fiind vorba de o obligațiune legală de pensiuine alimentară, a cărei executare presintă un caracter de periodicitate, se pune cestiunea dacă cel în drept pretinde pensiuinea, poate cere în justiție presta-

țiunile aferente unei perioade de timp anterioară cererii sale; cu alte cuvinte creditorul unei pensiuni alimentare are el dreptul să ceară să i se plătească nu numai pensiunea fixată de judecată dela data cererii înainte în viitor dar și pentru trecutul din momentul în care a luat naștere dreptul său ?

În jurisprudența franceză, cesțiunea soluționată prin decizia de mai sus, s'a prezentat sub un aspect puțin deosebit; pe când în speța noastră se pune cesțiunea dacă o instanță judecătorească sesizată cu o cerere de pensiune alimentară poate, declarând admisibilă acea cerere și fixând cotitatea pensiunii, să acorde pensiunea nu numai pentru viitor dar și pentru trecut, în cazurile care au fost aduse înaintea instanțelor judiciare din Franța, era vorba de o hotărâre de pensiune alimentară obținută de soție contra soțului și neexecutată un interval de timp oarecare și discuția purtă asupra punctului dacă femeia era în drept să ceară plata ratelor din trecut acumulate prin faptul neachitărei la termen. Jurisprudența franceză, aprobată în general de doctrină, refuză în principiu soției dreptul de a cere plata ratelor devenite exigibile și neachitate. — La femme commune en biens, zice Curtea de Apel din Paris într-o decizie din 1 Decembrie 1832 (1), à laquelle une pension alimentaire a été accordée contre son mari, et qui est restée nombre d'années sans en toucher les arrérages, ne peut réclamer le paiement de ces arrérages échus, qu'autant qu'elle justifierait d'emprunts contractés pour faire face à ses besoins. În motivarea sumară pe care a da deciziei sale Curtea se mărginește la următorul considerent: „Considérant qu'une pension alimentaire n'est accordée à une femme contre son mari que pour subvenir à ses besoins présents et non pour un temps passée pendant lequel elle a vécu; que la dame de Monisaral a trouvé dans ses ressources personnelles et dans les différentes sommes qui lui ont été remises par son mari, de quoi subvenir à ses nourritures et entretien pendant le temps qui s'est écoulé jusqu'à se demande en paiement de 54.000 frs. d'arrérages et qu'elle ne justifie pas qu'elle ait fait des emprunts pour fournir à ses besoins“ (2).

Această jurisprudență este în totul aprobată, atât în principiu pe care-l formulează cât și în rezerva ce comportă de către Aubry et Rau (3) : en règle, les pensions alimentaires dues en vertu de la loi, n'arréragent pas, de sorte que, si le paiement en a été suspendu pendant un intervalle de temps d'une certaine durée, le créancier n'est point autorisé à en répéter les arrérages échus. Toutefois si pour se procurer des moyens de subsistance, il avait été forcé de contracter des dettes et que l'absence de

réclamations de sa part, s'expliquât par les circonstances, il pourrait réclamer le paiement de ces dettes dans les limites de la pension alimentaire“ (4).

Făcând o paralelă între jurisprudența franceză și decizia de față se poate caracteriza deosebirea dintre ele în sensul că pe când Curtea din Galați nu recunoaște în principiu dreptul femeii de a cere pensiune alimentară pentru timpul anterior cererii, și nu admite vre-un temperament sau restricțiune la aplicațiunea acestui principiu, jurisprudența franceză din contra consideră această cesțiune ca trebuind a fi rezolvită în fapt după împrejurările cauzei, ținându-se seamă de motivele care au putut determina inacțiunea creditorului.

După părerea noastră nici din punctul de vedere logic, nici din punctul de vedere juridic soluția admisă de jurisprudența franceză și cea confirmată prin decizia de mai sus, nu se pot justifica.

Când cineva a obținut o hotărâre judecătorească care-i recunoaște dreptul la o pensiune alimentară și fixează quantumul ei, pe baza cărui principiu de drept s'ar putea refuză acestui creditor dreptul de a aduce la îndeplinire această hotărâre, chiar dacă a stat câțva timp în inacțiune, atât timp cât hotărârea obținută n'a pierdut forța executorie sau creanța alimentară nu s'a prescris ?

Dacă este exact că creanța alimentară are o natură specială fiindcă își are cauza ei eficientă în lipsa creditorului și că prin urmare o asemenea creanță n'ar putea subsista de îndată ce cauza care i-a dat naștere, nu mai există, de aici oare urmează că s'ar putea deduce din faptul inacțiunii creditorului, un timp oarecare, o presumpție că nevoia a încetat ? De sigur că nu. O asemenea presumpție a priori n'ar avea nici o justificare; s'ar putea recunoaște cel mult debitorului chemat în judecată, dreptul de a face dovada precisă a mijloacelor de care dispune creditorul și care nu-i mai dau dreptul de a-și valorifica creanța alimentară.

Pe de altă parte din punct de vedere logic, nu se poate justifica soluțiunea admisă ca un creditor să nu-și poată exercita dreptul său din momentul în care s'a născut, ci numai dela data de când l-a valorificat în justiție.

Concluzia care ni se pare că rezultă în mod necesar din considerațiunile expuse este că nu se poate contesta femeii în cursul instanței de divorț dreptul de a cere pensiune alimentară și pentru intervalul de timp anterior cererii și anume din momentul în care s'a născut dreptul la pensiune, bine înțeles cu condițiunea de a face dovada lipsei sau insuficienței mijloacelor personale de întreținere din acel moment. Admițând acest punct de plecare, se pune în mod firesc cesțiunea, de când ia naștere dreptul femeii la o pensiune alimentară ?

În această privință, minoritatea care nu se ralia-

1) Sirey 34, 2, 47.

2) În acelaș sens decizia Curței de apel din Bordeaux din 13 August 1872 în Dalloz 1873, II, 120 și a Curței din Caen din 27 janvier 1874 în Dalloz 1876 II, 53.

3) t. 9 pag. 171;

4) În acelaș sens t. IV nr. 41 și 71 Demolombe.

ză la soluția majorității, recunoaște femeii dreptul la pensune dela data intentării acțiunii de divorț.

Credem că această soluțiune nu este juridică. În adevăr prin faptul că soția a intentat acțiunea de divorț nu înseamnă că ipso facto, traiul în comun a încetat și că soțul ar fi dispensat de obligațiunea să procure femeii cele necesare existenței în domiciliul conjugal; așa fiind numai după ce soția a părăsit domiciliul conjugal cu sau fără autorizația justiției, dânsa este în drept a pretinde ca soțul să-și îndeplinească obligația legală de întreținere sub forma unei pensuni alimentare și prin urmare dreptul de a cere o pensune ia naștere numai din momentul părăsirii domiciliului conjugal.

ALEX. CERBAN

Profesor la Facultatea de Drept București

TRIBUNALUL BOTOȘANI

Audiența dela 15 Ianuarie 1925

Președinția d-lui C. RADOVICI, președinte

Ana Colman Dorobanțu cu Aizic sin Iancu Butnariu

Sentința civilă No. 20

Evacuare pentru extindere de locuință. Care este limita aprecierii instanței de fond cu privire la interpretarea art. 23 legea chiriilor din 1924?

Vechiul text al legii chiriilor din 1922 prevedea evacuarea și chiar ordona aceasta pentru extindere de locuință, pe când noul text (art. 23 legea din 1924) lasă la aprecierea instanțelor judecătorești evacuarea chiriașului.

Tribunalul

Având în vedere acțiunea intentată de Ana Colman Dorobanțu din Botoșani str. Cerbului No. 53, la prima instanță înreg. la No. 6156 din 924, astăzi în recurs, contra lui Aizic sin Iancu Butnariu cu același domiciliu pentru evacuare.

Văzând că din constatarea locală făcută de judecătorul ocolului urban Botoșani se vede că imobilul din str. Cerbului No. 53, are două apartamente din care, în partea din fund locuște proprietara reclamantă cu mama sa bolnavă și o soră, ocupând o cameră în mărime de 3.20/2.50 m. și înaltă de 2 m. și un antret pentru eșirea în curte în mărime de 3.20/1.80 m., care servește și de bucătărie, — iar chiriașul Aizic sin Iancu Butnariu ocupă cu chirie tot sub același acoperământ în partea din față spre str. Cerbului, două camere, având cam aceleași dimensiuni ca și camera din fund ocupată de proprietară.

Având în vedere că judecătorul de ocol a admis acțiunea Anei Colman Dorobanțu, ordonând evacuarea pârâtului Aizic sin Iancu Butnariu din imobilul cel ocupă în str. Cerbului No. 53, proprietatea Anei Colman Dorobanțu.

În contra căreia de judecată No. 235 din 924, Aizic sin Iancu Butnariu a declarat recurs la tribunal, care găsiind întemeiate motivele de recurs, prin sentința acestui tribunal No. 738 din 6 Noembrie 1924 i s'a admis recursul, a casat sus zisa carte de judecată și amânând judecarea cauzei la 16 Decembrie 1924, când de comun acord s'a amânat cauza pentru astăzi 15 Ianuarie 1925.

Văzând că din contractul de închiriere vizat de Administrația financiară Botoșani sub No. 152 din

18.IV.1914 se constată că acest pârât Aizic sin Iancu Butnariu ocupă cu chirie acest imobil încă dela 23 Aprilie 1914 până astăzi, prelungit conform legilor de prelungirea contractelor.

Având în vedere că se constată că pârâtul ocupă acest imobil împreună cu familia compusă din 10 persoane

Văzând procesul verbal de impunere No. 494 din 923, din care se constată că Aizic sin Iancu Butnariu pentru meseria sa de butnar este impus la un venit net anual de 8000 lei.

Considerând că vechiul text din legea chiriilor prevedea evacuarea chiriașului și chiar ordona aceasta, pe când art. 23 din Noua lege a chiriilor lasă la aprecierea instanțelor judecătorești evacuarea chiriașului ce locuște într'un imobil locuit în parte și de proprietar.

Că tribunalul ținând seama de faptul că proprietara ocupă o cameră și un antret din acest imobil și sunt pentru aceste încăperi numai trei persoane, pe când chiriașul ocupă două camere cu o familie de 10 persoane, că acesta ocupă acest apartament cu chirie de peste 10 ani, fără a se fi încercat evacuarea lui că zisul chiriaș e un mic meseriaș sărac și dacă ar fi evacuat, greu ar putea suporta azi cheltuelile unei mutări, cum și o chirie mult mai ridicată, tribunalul apreciind, găsește că chiriașul nu poate fi evacuat, pentru motivele ce s'au expus mai sus; dacă se ține și seama de starea, condiția, profesia chiriașului, care dacă ar fi altfel singur, ar pleca din acest imobil în stare de ruină, neîncăpător și neîgigienic, așa că tribunalul înmează să respingă acțiunea.

Pentru aceste considerente, Tribunalul în majoritate respinge acțiunea.

(ss) C. Radovici; P. Gherghel.

Opinie separată

Având în vedere acțiunea introdusă de Ana Colman Dorobanțu la judecătoria ocolului urban Botoșani prin petiția înreg. la No. 6156 din 924, prin care pe baza art. 23 din Legea chiriilor din anul 1924 se cere evacuarea chiriașului pârât Aizic sin Iancu Butnariu.

Având în vedere că din dovezile făcute se constată că reclamanta posedând imobilul din strada Cerbului No. 53, ocupă o cameră cu familia sa compusă din trei persoane, între care și o bătrână bolnavă ce nu poate părăsi patul, cameră, ce servește și de atelier de croitorie, în antretul acestei odăi fiind instalată bucătăria, antret ce este impropriu de locuit, fiind și camera de trecere și neavând lumină.

Dimensiunile acestor adăi sunt de 2 metri înălțime și de 3.20/2.50 și 3.20/1.80, pârâtul ocupând cu familia sa compusă din zece persoane, două camere din același imobil, de aceleași dimensiuni, întregul imobil fiind în stare de ruină.

Având în vedere că dreptul de extindere acordat proprietarului prin art. 23 obținut încă prin legea din anul 1922, este menținut în art. 23 din Legea din anul 1924, aprecierea justiției căzând numai în privința limitei evacuării, dacă tot imobilul sau o parte numai trebuie să fie evacuat și dacă apartamentul sau camerele ocupate de proprietar sunt neîndestulătoare, prin interpretarea în sensul restrictiv că aprecierea justiției trebuie să țină seama și de soarta chiriașului, negându-se înseși dispozițiunile art. 23.

Având în vedere că acest drept căpătat de pro-

prietar încă dela legea din anul 1922, manifestă tendința la revenire la raporturi normale, tendința ce a călăuzit și mai mult pe legiuitorul din anul 1924.

Pentru aceste motive socotind ea legal, just și echitabil dreptul invocat de reclamantă, suntem de părere a i se admite acțiunea.

Judecător (ss) *N. N. Pelin.*

JUDECATORIA OC. RURAL, CERNA (Tulcea)

Audiența dela 7 Martie 1911

Președinția d-lui CONST. C. ZĂTREANU, Judecător Carte de judecată penală No. 71

Contestație penală. Respingere de prima instanță. Apel. Admitere. Evocarea fondului. Art. 210 pr. pen.

Atunci când prima instanță respinge contestațiunea făcută contra unei hotărâri penale, instanța de apel găsind apelul în contestațiune întemeiat și admitându-l, este datorat să evocare și fondul și să judece pricina în primă instanță.

Judecata,

Având în vedere că prin sentința No. 1323 din 7 Octombrie 1910 Tribunalul Tulcea admite apelul făcut de către Done A. Zlate din Comuna Cerna, în contra Cărții de judecată No. 156-910 a judecătoriei Ocol rural Cerna, prin care i s'a respins ca nesustenută contestația ce a făcut contra executării mandatului de arestare No. 3160-910 emis pentru executarea cărții de judecată No. 381-909 și prin care sus numitul este condamnat la un an închisoare corecțională pentru furt prin efracție ;

Având în vedere că prin această sentință Tribunalul Tulcea pe de o parte infirmă mandatul de arestare No. 3160-910 și anulează hotărârea condamnatoare Nr. 381-909 a judecătoriei Oc. Cerna împreună cu toate actele de procedură cari au urmat procesului verbal de înmânarea citației No. 7596-909 dresat în ziua de 25 August 1909, pe de altă parte trimite dosarul judecătoriei Ocol. Cerna pentru ca afacerea să fie din nou pusă în stare de judecată ;

Considerând că prin cartea de judecată cu Nr. 381-909, astăzi anulată prin sentința Tribunalului Tulcea Nr. 1323-910, Judecătorie Ocolului Cerna s'a pronunțat asupra acestui proces, astfel că fiind desesitată prin această hotărâre, nu mai poate judeca acest proces și singura instanță în drept de a statua asupra lui nu este de cât Tribunalul lucrând ca instanța de apel, aceasta în conformitate cu dispozițiunile art. 210 Proc. pen. care spune că : „dacă sentința este anulată pentru vre-o violațiune sau omisiune de forme, din cele prescrise prin lege sub pedeapsă de nulitate, Curtea va statua ea însăși asupra fondului“ ;

Având în vedere că considerentele pe care se întemeiază Tribunalul în admiterea apelului făcut de Done Andrei Zlate din Comuna Cerna contra cărții de judecată Nr. 156-910 a jud. ocol Cerna prin care i se respinge contestația ca nesustenută la executarea mandatului de arestre Nr. 3160-910 emis de aceiași judecătorie, este violarea art. 68 din legea judecătoriilor de ocoale, adică tocmai lipsa de forme prescrisă de lege sub pedeapsă de nulitate, astfel că art. 210 Proc. pen. se raportează exact la speța de față ;

Având în vedere că art. 210 Proc. pen. nici nu face vre-o distincțiune subtilă între cazul când se aduce în apel însăși hotărârea condamnatoare, sau cazul când apelul are să se pronunțe asupra unei contestațiuni, prin care s'ar tinde la nulitatea hotărârii ;

Considerând că deși doctrina este în acest sens și Boitard spune că ideea din art. 215 Proc. pen. franceză (corespunzător art. 210 Pr. pen. română) trebuie împinsă și mai departe, adică chiar când prima instanță s'a declarat incompetente și instanța de apel recunoaște că era competente, este de părere că trebuie să se evocare și aci fondul. Pe de altă parte Faustin Hélie, asu-

pra aceluiaș art. 215 Proc. pen. fr. zice : „... rezultă că în ce privește apelul făcut unei sentințe dată de Trib. corecțional și Curtea care este sesisată anulează această sentință pentru orice altă cauză de cât incompetența... nu este locul la trimitere și judecătorii apelului trebuie să reție afacerea și să statueze asupra fondului, etc.“ și mai departe că : „evocarea nu este o măsură facultativă etc. și judecătorul apelului care n'ar evoca se supune censurei (qui ne retiendrai la cause dont el a été *in-cidemment* saisi, encourrait la censure) ;

Având în vedere că și Inalta noastră Curte de Casație, tot în sensul vederilor lui Boitard a judecat : „Curtea infirmând sentința Tribunalului care-și declinase competența de a judeca această chestiune, este în drept după art. 210 Proc. pen. a statua însăș asupra fondului și că departe de a viola art. 335 Proc. civ. și 210 Proc. pen. din contră s'a conformat acestor dispozițiuni (Bul. C. C. Vol. 19 pag. 8) apoi altă dată : „Considerând că din momentul ce competența Tribunalului de Tutova a fost recunoscută de Curtea de apel, dânsa era în drept conf. art. 210 să evocare și fondul“ (Bul. C. C. vol. 28 pag. 227) ;

Că așa fiind aceasta dovedește că există o părere susținută de Boitard la Francezi, și de Inalta noastră Curte de Casație care întinde textul art. 210 Proc. pen. chiar peste litera lui, ceace ne confirmă părerea că în cazul de față art. 210 Proc. pen. este singur aplicabil și ca atare judecata urmează a-și declina competența de a judeca acest proces.

Pentru ceste motive, judecata declină competența etc.

Judecător (ss) *Const. C. Zătreanu.*

NOTA. — Intr'o adnotațiune publicată în *Curierul Judiciar*, 1921, No. 38, p. 601, comentând o sentință a trib. Buzău, am examinat chestiunea dacă tribunalul ca instanță de apel, trebuie să evocare fondul și să judece pricina penală în primă și ultimă instanță atunci când constată că judecătorul de ocol și-a declinat greșit competența.

Răspunsul nostru a fost afirmativ, soluțiune de altfel admisă atât de doctrină cât și de jurisprudență. (V. *F. Helie*, Instr. crim., VI, No. 3049 ; *Carnot*, Instr. crim., art. 215 ; *Boitard*, Leçons, No. 736 ; *Laborde*, Cours, No. 1168 ; *Dutruc*, Ministère public, I, V^o. Ap. correct., No. 160 ; *Normand*, Traité, No. 1117 ; *Garraud*, Précis, ed. 10, No. 491 ; *Vidal et Magnol*, Cours, p. 995 ; *I. A. Roux*, Cours, p. 759 ; jurisprudența franceză în *Dalloz*, Instr. crim., art. 215, No. 53 și urm. ; *Sirey*, 1907, I, 371 și *Le Poittevin*, Instr. crim., art. 215, No. 45 și urm. ; cea belgiană în *Beltjens*, Instr. crim. art. 215 No. 18, iar jurisprudența română în *Fratostiteanu*, Proc. pen. art. 210).

Cu privire tot la dreptul de evocare, cartea de judecată ce publicăm mai sus — deși nu poartă o dată recentă, dar să nu se uite că timpul e cel mai desăvârșit cavaler, mai curând sau mai târziu el dă totdeauna satisfacțiune — ne oferă o speță nouă și interesantă, cu atât mai mult, cu cât deși o întâlnim pentru întâia oară, totuși, ea ar putea fi în practică mult prea frecventă.

Modul desăvârșit în care această carte de judecată soluționează problema, ne-a determinat să adăugăm câteva rânduri la binemeritata sa publicare.

Problema ce se desprinde din speța judecată, este următoarea : Când judecătorul de ocol a respins contestațiunea făcută contra unei cărți de judecată penală, tribunalul judecând apelul în contestațiune și găsindu-l întemeiat, trebuie să evocare fondul și să judece pricina în primă și ultimă instanță, sau din contra, admitând numai contestațiunea va retrimite pricina înaintea judelei de ocol spre a o judeca din nou ?

Cartea de judecată ce adnotăm, răspunde în sensul că tribunalul trebuie să evoace fondul, soluțiune pe care o credem perfect juridică.

În adevăr, pornind dela rațiunea dreptului de evocare care se sprijină pe ideea că în sistemul a două grade de jurisdicțiune, instanța de apel este chemată a repara toate greșelile făcute de prima instanță, nicăeri această rațiune nu-și găsește o mai tipică conformitate ca în cazul când prima instanță refuză greșit de a judecă din nou o pricină asupra căreia s'a pronunțat.

Prin acest refuz eronat, prima instanță s'a desezizat definitiv dar greșit, fiindcă anumite nulități de formă loveau hotărârea atacată cu contestațiune; ori în acest caz, cui poate reveni sarcina de a verifica aceste nulități decât instanței de apel?

Și atunci, întrebarea care se pune este: ce va face tribunalul constatând că în adevăr există aceste nulități cu privire la hotărârea primei instanțe?

Nici o discuțiune nu poate să nască, fiindcă răspunsul ni-l dă legea de procedură penală prin art. 210, care spune: „Dacă sentința este anulată pentru vreo violațiune sau omisiune de formă din cele prescrise de lege sub pedeapsa de nulitate, Curtea va statuă ea însăși asupra fondului“.

Din moment ce legea spune că atunci când *sentința e anulată* se va evoca fondul, regula este de o perfectă generalitate, cu alte cuvinte ea se va aplica și în cazul când *anularea* se produce cu ocazia apelului de fond, ca și în cazul când ea are loc pe calea apelului de contestație.

Tribunalul admitând apelul în contestațiune, implicit însemnează că a găsit contestațiunea întemeiată și deci hotărârea atacată cu contestațiune lovită de violațiuni sau omisiuni sancționate cu nulități. Față cu aceste constatări, tribunalul primind contestațiunea, anulează tot odată și hotărârea primei instanțe.

Așa dar, ambele condițiuni cerute de art. 210 pr. pen. sunt satisfăcute, adică instanța de apel pronunță anularea hotărârei primei instanțe și această anulare este justificată de constatarea unor violațiuni sau omisiuni sancționate cu nulități. În atari condițiuni evocarea se impune imperios, ca fiind obligatorie iar nu facultativă (v. *Vidal et Mangol*, Cours, p. 995; *Dutruc*, op. cit., I, p. 173, No. 172; *Le Poittevin*, op. cit., art. 215, No. 78 și urm.).

Jurisprudența franceză a avut ocaziunea să se pronunțe într'un caz aproape analog. Prima instanță respinsese o opozițiune, făcută contra unei sentințe dată în lipsă, ca inadmisibilă; făcându-se apel, instanța superioară a constatat că greșit prima instanță a respins opozițiunea ca inadmisibilă și în consecință a evocat fondul. Contra sentinței celei de a doua instanță s'a făcut recurs, susținându-se că această instanță trebuia să retrimite pricina la prima instanță pentru a judecă opozițiunea. Casația franceză a respins recursul, arătând că bine a procedat instanța de apel evocând fondul. (V. *Dutruc*, Ministère public, I, p. 170, No. 161 și *Le Poittevin*, op. cit., art. 215, No. 42. În acelaș sens s'a pronunțat și jurisprudența belgiană v. *Beltjens*, Instr. crim., art. 215, No. 20).

Ori, situațiunea este aceiași în cazul când în loc de opozițiune, prima instanță respinge o contestațiune făcută contra unei sentințe anterioare.

Pentru aceste considerațiuni credem că bine a hotărât judecata prin Cartea de judecată ce adnotăm, că tribunalul eră dator din moment ce a admis apelul în contestațiune, să evoace fondul.

VINTILA DONGOROZ
Avocat

BIBLIOGRAFII

LEGEA CHIRIILOR DIN 27 MARTIE 1924, comentată de d. I. Chernes, judecător oc. Bolgrad, cu o PREFAȚA de d. Dem. I. Dobrescu, președintele Uniunii Avocaților. București 1925. Prețul 120 lei.

D. Chernes, judecător la Bolgrad, publică un interesant comentariu al noii legi a chiriiilor din 27 Martie 1924, în lumina expunerii de motive a autorului legii, a debaterilor parlamentare și a jurisprudenței, arătând că legea departe de a atenua conflictul dintre proprietari și chiriaș, constituie un simplu paliativ legislativ, iar adevărata soluțiune nu constă decât în încurajarea de noi construcții.

Prefața care însoțește acest comentariu, se exprimă astfel asupra valorii operei autorului: „D. Chernes a dat la lumină un comentariu de valoare. Are dreptate când arată lipsa de criteriu a legiuitorului și a raportorilor legii, când e vorba de explicațiunile date la unele articole de lege, cum este de pildă, art. 2, pentru care face o critică fină și magistrală.

„De asemenea are dreptate când arată că este nedrept pactul comisoriu legal, impus chiar la contractele care nu aveau acest pact și când constată că formalismul legii poate duce la multe nedreptăți.

* * *

IMPREVIZIUNEA. Câteva cercetări asupra dezvoltării economice și juridice a Țărilor Române la începutul Sec. XIX, de d. G. Zane, conferențiar la Universitatea din Iași. 1925.

D. Zane, în studiul de mai sus, arată, că în 1812 din cauza tulburărilor produse de eteria greacă, a urmat o depreciere a monedei, încât domnitorul, de atunci, Alexandru Calimah prin hrisovul din 1815 a fost nevoit întâi să admită un moratoriu general, apoi să se prevadă diferite măsuri, care se apropie întrucâtva de ceea ce numim astăzi impreviziune.

* * *

Memoriu asupra articolului din legea de organizare a Dobrogei Noi, care sunt în contradicție cu noua Constituție din 1923, întocmit de d. Teodor Toșef, avocat în Bazargic.

D. Toșef publică sub acest titlu concluziile depuse în procesele ce le-a susținut înaintea Inaltei Curți de Casație, secțiuni Unite, prin care arată că art. 115, 116 din legea de organizare a Dobrogei Noi din 1922 cu privire la dobândirea pământurilor rurale, și 117 și 118 cu privire la instanțele de judecată competente a soluționa aceste conflicte, sunt anticonstituționale.

E. C. D.

SOCIET. ANON. „CARTEA ROMÂNEASCA“

Se aduce la cunoștința publică că societatea noastră fiind reprezentanta exclusivă pentru România a tuturor publicațiilor Societății Națiunilor, doritorii se pot adresă la Librăria „Cartea Românească“ din București, Bulev. Academiei 3, pentru orice publicațiune din cele de mai sus.

Se fac de asemenea și abonamente la publicațiunile periodice.

Cataloge la cerere.

Volumul II din TRATATUL DE DREPT ȘI PROCEDURA PENALA de I. Tanoviceanu, va fi complect gata la finele lui Noembrie 1925.